

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-86-18

Druk nr 2671
Warszawa, 26 czerwca 2018 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw z projektem aktu wykonawczego.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Z poważaniem

(-) Mateusz Morawiecki

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2018 r. poz. 276) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w ust. 2 uchyla się pkt 2;

2) w art. 12:

a) ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Członkom rodzin pozostałym po kombatantach będących inwalidami wojennymi lub wojskowymi przysługują świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w przepisach ustawy, o której mowa w ust. 1, z wyłączeniem uprawnień określonych w art. 12a i art. 23b tej ustawy.”,

b) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w przepisach ustawy, o której mowa w ust. 1, z wyłączeniem uprawnień określonych w art. 12a i art. 23b tej ustawy, przysługują na zasadach określonych w tych przepisach również:”;

3) w art. 19 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kombatantom i innym osobom uprawnionym, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, zdrowotnej oraz w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych, może być przyznana pomoc pieniężna.”;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych, ustawę z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych oraz ustawę z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych.

- 4) w art. 19a w ust. 3 w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:
„a) w przypadku trudnej sytuacji materialnej, zdrowotnej oraz w razie zaistnienia zdarzeń losowych – do wysokości 150% najniższej emerytury,”;
- 5) w art. 19b ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
„1. Ustalenie prawa do pomocy pieniężnej i jej wypłata należy do zadań Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.
2. W przypadku osób pobierających rentę inwalidy wojennego lub rentę rodzinną po inwalidzie wojennym ustalenie prawa do pomocy pieniężnej i jej wypłata należy do zadań Związku Inwalidów Wojennych RP.”;
- 6) w art. 19c:
a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Wniosek o przyznanie pomocy pieniężnej składa się w Urzędzie do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. W przypadku osób pobierających rentę inwalidy wojennego lub rentę rodzinną po inwalidzie wojennym wniosek składa się w Związku Inwalidów Wojennych RP.”,
b) dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:
„3. Wniosek o przyznanie pomocy pieniężnej powinien zawierać imię lub imiona oraz nazwisko, datę urodzenia, numer PESEL, dane teleadresowe: adres miejsca zamieszkania lub adres korespondencyjny, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej, nazwę banku i numer rachunku bankowego, na który ma zostać wypłacona pomoc pieniężna, dochód netto wnioskodawcy, a także imię, nazwisko, stopień pokrewieństwa oraz dochód netto osób, z którymi wnioskodawca prowadzi gospodarstwo domowe.
4. Do wniosku należy dołączyć odpowiednio kopie dokumentów, które będą stanowić podstawę ustalenia stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej i materialnej osoby występującej o przyznanie pomocy pieniężnej lub osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe z wnioskodawcą:
1) orzeczenie o inwalidztwie, o niezdolności do pracy lub o stopniu niepełnosprawności;
2) dokument potwierdzający wysokość dochodu netto, w szczególności aktualną decyzję o waloryzacji renty lub emerytury, zaświadczenie pracodawcy o wysokości wynagrodzenia za pracę;

- 3) nakaz płatniczy podatku rolnego oraz zaświadczenie z urzędu gminy o wielkości gospodarstwa rolnego w hektarach przeliczeniowych;
 - 4) zaświadczenie o kontynuowaniu przez dziecko wnioskodawcy nauki w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej, szkole ponadpodstawowej lub szkole wyższej;
 - 5) decyzje o uznaniu lub odmowie uznania danej osoby za bezrobotną oraz utracie statusu bezrobotnego, przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu lub wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku, stypendium i innych finansowanych z Funduszu Pracy świadczeń niewynikających z zawartych umów albo oświadczenie o pozostawaniu w ewidencji bezrobotnych lub poszukujących pracy.”;
- 7) art. 19d otrzymuje brzmienie:
- „Art. 19d. W szczególnie uzasadnionych przypadkach kombatantom i innym osobom uprawnionym, a także pozostałym po nich wdowom lub wdowcom, o których mowa w art. 20 ust. 3, na ich wniosek, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może przyznać pomoc pieniężną na innych warunkach, niż określone w art. 19a ust. 1–3 i art. 19b ust. 2.”;
- 8) w art. 19e:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do spraw związanych z przyznawaniem pomocy pieniężnej przepisy art. 6 pkt 3, 10, 14 i 16, art. 8 ust. 3–13, art. 11 ust. 1, art. 12, art. 13, art. 98, art. 100, art. 104, art. 105, art. 106 ust. 1, 3a i 5, art. 107 ust. 5b–5d i art. 109 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 i 1985 oraz z 2018 r. poz. 650 i 700) stosuje się odpowiednio.”,
 - b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Do dochodu ustalanego w postępowaniu o przyznanie pomocy pieniężnej nie wlicza się świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 36 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, kwoty zasiłku pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 16 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1952 oraz z 2018 r. poz. 107, 650, 730, 912 i 1000), kwoty dodatku pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 75 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383, 1386 i 2120 oraz z 2018 r. poz. 138, 357, 730, 912 i 1076), kwoty dodatku

pieniężnego do renty inwalidzkiej, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2193) oraz pomocy pieniężnej.”;

9) uchyla się art. 19f;

10) w art. 21:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Uprawnienia wdów i wdowców pozostałych po kombatantach i innych osobach uprawnionych, o których mowa w art. 20 ust. 3, przysługują osobom posiadającym obywatelstwo polskie lub Kartę Polaka, o której mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. z 2017 r. poz. 1459 i 2282 oraz z 2018 r. poz. 650).”;

b) w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) służyła w NKWD albo w innych organach represji ZSRR lub w oddziałach radzieckiej partyzantki prowadzących działania przeciwko Narodowi, Państwu Polskiemu lub jego obywatelom;”;

11) w art. 22:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. O spełnieniu warunków, o których mowa w art. 21, orzeka, w drodze decyzji administracyjnej, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych lub osoby przez niego upoważnione, na podstawie udokumentowanego wniosku zainteresowanej osoby. Na podstawie decyzji o przyznaniu uprawnień określonych w ustawie Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wydaje odpowiednie zaświadczenie.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać imię lub imiona oraz nazwisko, nazwisko rodowe w przypadku kobiet, datę i miejsce urodzenia, imiona rodziców, obywatelstwo, numer PESEL, dane teleadresowe: adres miejsca zamieszkania lub adres korespondencyjny wnioskodawcy, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej, a także dowody potwierdzające prowadzenie działalności kombatanckiej lub doznane represje. W przypadku wnioskodawców zamieszkałych za granicą wniosek powinien zawierać także imię lub imiona oraz nazwisko wnioskodawcy używane w czasie prowadzenia działalności kombatanckiej lub w czasie podlegania represjom oraz nazwisko rodowe matki wnioskodawcy.”;

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W trybie, o którym mowa w ust. 1, wydawane są decyzje i zaświadczenia potwierdzające uprawnienia osób, o których mowa w art. 20 ust. 3, przy czym wnioski o wydanie decyzji powinien zawierać dodatkowo odpis aktu zgonu małżonka, dowód potwierdzający posiadanie obywatelstwa polskiego albo Karty Polaka, dowód posiadania przez wnioskodawcę statusu emeryta lub rencisty. W przypadku wdów i wdowców pozostałych po osobach posiadających w chwili śmierci uprawnienia kombatanckie nie przedkłada się dowodów potwierdzających prowadzenie działalności kombatanckiej lub doznane represje przez osobę zmarłą.”,

d) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku wznowienia postępowania na podstawie art. 145 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 oraz z 2018 r. poz. 149 i 650) przepisu art. 146 § 1 tej ustawy nie stosuje się.”;

12) w art. 23a uchyla się ust. 2.

Art. 2. W ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2193) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 12 dodaje się art. 12a w brzmieniu:

„Art. 12a. 1. Do renty inwalidzkiej przysługuje dodatek pieniężny w wysokości 850 zł.

2. Waloryzacji dodatku, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się na zasadach i w terminach przewidzianych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.”;

2) po art. 58 dodaje się art. 58a w brzmieniu:

„Art. 58a. 1. Na wniosek inwalidy wojennego i wojskowego, zamieszkałych za granicą w państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) lub w państwie, z którym Rzeczpospolitą Polską łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych przewidująca transfer emerytur lub rent, rentę inwalidzką, dodatek pielęgnacyjny oraz dodatek pieniężny do renty inwalidzkiej, wypłaca się z emeryturą, uposażeniem w stanie spoczynku lub innymi świadczeniami, w państwie zamieszkania, na rachunek bankowy tej osoby za granicą lub w innej formie wskazanej przez organ

emerytalny lub rentowy, w terminach i trybie ustalonym przez ten organ. Wypłata dokonywana jest w walucie wymiennej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do inwalidów wojennych i wojskowych zamieszkałych za granicą w państwie, z którym Rzeczypospolitej Polskiej nie łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych przewidująca transfer emerytur i rent.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 200, 650, 685, 858, 912, 1076 i 1162) w art. 21 w ust. 1:

1) pkt 25b otrzymuje brzmienie:

„25b) ryczałt energetyczny, świadczenie pieniężne i pomoc pieniężna wypłacane osobom uprawnionym na podstawie ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. poz. 1824, z 2010 r. poz. 1465 oraz z 2011 r. poz. 696);”;

2) pkt 45 otrzymuje brzmienie:

„45) świadczenie pieniężne i pomoc pieniężna przyznane na podstawie ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1001);”;

3) pkt 63 otrzymuje brzmienie:

„63) pomoc pieniężna, świadczenie pieniężne, dodatek kompensacyjny oraz ryczałt energetyczny przyznane na podstawie ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1373);”.

Art. 4. W ustawie z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1373) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Świadczenie pieniężne wynosi 215,84 zł.”;

2) po art. 2a dodaje się art. 2b w brzmieniu:

„Art. 2b. 1. Osobom, o których mowa w art. 1 ust. 1, przysługuje dodatek kompensacyjny, określony w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

2. W razie zbiegu prawa do dodatku kompensacyjnego, o którym mowa w ust. 1, z prawem do dodatku kompensacyjnego przysługującego z innych tytułów, przysługuje jeden dodatek kompensacyjny.”;

3) art. 3 i art. 4 otrzymują brzmienie:

„Art. 3. 1. Świadczenie pieniężne, dodatek kompensacyjny oraz ryczałt energetyczny przyznaje i wypłaca właściwy organ emerytalno-rentowy na wniosek osoby uprawnionej złożony w tym organie wraz z zaświadczeniem, o którym mowa w art. 5 ust. 1:

- 1) osobie pobierającej emeryturę lub rentę – wraz z tą emeryturą lub rentą;
- 2) osobie mającej ustalone prawo do emerytury lub renty, której wypłata została zawieszona – kwartalnie, w trzecim miesiącu kwartału.

2. Na wniosek osoby, o której mowa w art. 1 ust. 1, zamieszkałej za granicą w państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) lub w państwie, z którym Rzeczpospolitą Polską łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych przewidująca transfer emerytur lub rent, świadczenie pieniężne, dodatek kompensacyjny oraz ryczałt energetyczny wypłaca się z emeryturą, uposażeniem w stanie spoczynku lub innymi świadczeniami, w państwie zamieszkania, na rachunek bankowy tej osoby za granicą lub w innej formie wskazanej przez organ emerytalny lub rentowy, w terminach i trybie ustalonym przez ten organ. Wypłata jest dokonywana w walucie wymiennej.

3. Przepis ust. 1 stosuje się również do osób, o których mowa w art. 1 ust. 1, zamieszkałych za granicą w państwie, z którym Rzeczypospolitej Polskiej nie łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych przewidująca transfer emerytur i rent.

4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, organy emerytalno-rentowe właściwe do przyznawania i wypłacania świadczenia pieniężnego, dodatku kompensacyjnego oraz ryczałtu energetycznego, a także tryb przyznawania i wypłacania tych świadczeń osobom:

- 1) niemającym ustalonego prawa do emerytury lub renty,

- 2) pobierającym świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych – mając na względzie sprawną wypłatę świadczeń.

Art. 4. Świadczenie pieniężne, dodatek kompensacyjny, ryczałt energetyczny i jednorazowe odszkodowanie oraz koszty ich obsługi finansowane są ze środków budżetu państwa.”;

- 4) w art. 5 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Świadczenie pieniężne, dodatek kompensacyjny oraz ryczałt energetyczny są przyznawane na podstawie zaświadczenia organu wojskowego potwierdzającego rodzaj i okres wykonywania przymusowego zatrudnienia w ramach zastępczej służby wojskowej, o której mowa w art. 1 ust. 1.”;

- 5) po art. 7 dodaje się art. 7a–7d w brzmieniu:

„Art. 7a. 1. Osobom, o których mowa w art. 1 ust. 1, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, zdrowotnej lub w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych może być przyznana pomoc pieniężna.

2. Pomoc pieniężna może być przyznana w szczególności na pokrycie kosztów:

- 1) zakupu wózka inwalidzkiego;
- 2) zakupu sprzętu rehabilitacyjnego;
- 3) zakupu przedmiotów medycznych;
- 4) dostosowania pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju inwalidztwa;
- 5) opłacania pomocy pielęgnacyjnej.

3. Pomoc pieniężna może być przyznana, jeżeli:

- 1) dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza kwoty odpowiadającej 220% najniższej emerytury, ogłaszanej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 94 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383, 1386 i 2120 oraz z 2018 r. poz. 138, 357, 730, 912 i 1076), zwanej dalej „najniższą emeryturą”;
- 2) dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 150% najniższej emerytury.

4. Pomoc pieniężna może być przyznana na zakup sprzętu rehabilitacyjnego ułatwiającego życie osobie całkowicie niezdolnej do pracy i do samodzielnej egzystencji – w przypadku gdy dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 300% najniższej emerytury.

5. Pomoc pieniężna jest przyznawana w formie:
- 1) pomocy jednorazowej:
 - a) w przypadku trudnej sytuacji materialnej, zdrowotnej lub zaistnienia zdarzeń losowych – do wysokości 150% najniższej emerytury,
 - b) na częściowe pokrycie kosztów, o których mowa w ust. 2 – do wysokości 300% najniższej emerytury;
 - 2) pomocy okresowej – do wysokości 100% najniższej emerytury miesięcznie, w szczególności na:
 - a) zaspokojenie potrzeb bytowych i ochronę zdrowia w przypadku długotrwałej choroby powodującej wzrost kosztów utrzymania, zakupu leków, środków opatrunkowych oraz dojazdów do zakładów leczniczych na zabiegi medyczne i rehabilitacyjne,
 - b) usługi pielęgnacyjne niezbędne ze względu na wiek i stan zdrowia.

6. Pomoc pieniężną przyznaje się nie częściej niż raz na 12 miesięcy.

7. Pomoc pieniężna jest przyznawana na wniosek osoby uprawnionej w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

8. Wniosek o przyznanie pomocy pieniężnej powinien zawierać imię lub imiona oraz nazwisko, datę urodzenia, numer PESEL, dane teleadresowe: adres miejsca zamieszkania lub adres korespondencyjny, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej, nazwę banku i numer rachunku bankowego, na który ma zostać wypłacona pomoc pieniężna, a także imię, nazwisko, stopień pokrewieństwa oraz dochód netto osób, z którymi wnioskodawca prowadzi gospodarstwo domowe.

9. Do wniosku należy dołączyć odpowiednio kopie dokumentów, które będą stanowić podstawę ustalenia stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej i materialnej osoby występującej o przyznanie pomocy pieniężnej lub osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe z wnioskodawcą:

- 1) orzeczenie o inwalidztwie, o niezdolności do pracy lub o stopniu niepełnosprawności;
- 2) dokument potwierdzający wysokość dochodu netto, w szczególności aktualną decyzję o waloryzacji renty lub emerytury, zaświadczenie pracodawcy o wysokości wynagrodzenia za pracę;

- 3) nakaz płatniczy podatku rolnego oraz zaświadczenie z urzędu gminy o wielkości gospodarstwa rolnego w hektarach przeliczeniowych;
- 4) zaświadczenie o kontynuowaniu przez dziecko wnioskodawcy nauki w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej, szkole ponadpodstawowej lub szkole wyższej;
- 5) decyzje o uznaniu lub odmowie uznania danej osoby za bezrobotną oraz utracie statusu bezrobotnego, przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu lub wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku, stypendium i innych finansowanych z Funduszu Pracy świadczeń niewynikających z zawartych umów albo oświadczenie o pozostawaniu w ewidencji bezrobotnych lub poszukujących pracy.

10. Pomoc pieniężną w formie okresowej wypłaca się do czasu ustania przyczyn stanowiących podstawę jej przyznania, jednak nie dłużej niż do końca terminu określonego w decyzji przyznającej tę pomoc.

11. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może przyznać pomoc pieniężną na innych warunkach niż określone w ust. 3–6.

Art. 7b. 1. Do spraw związanych z przyznawaniem pomocy pieniężnej przepisy art. 6 pkt 3, 10, 14 i 16, art. 8 ust. 3–13, art. 11 ust. 1, art. 12, art. 13, art. 98, art. 100, art. 104, art. 105, art. 106 ust. 1, 3a i 5, art. 107 ust. 5b–5d i art. 109 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 i 1985 oraz z 2018 r. poz. 650 i 700) stosuje się odpowiednio.

2. Jako kwotę dochodu, o którym mowa w art. 8 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przyjmuje się kwotę ustaloną zgodnie z art. 9 ust. 6 tej ustawy.

3. Do dochodu nie wlicza się pozostałych świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 36 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, kwoty zasiłku pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 16 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1952 oraz z 2018 r. poz. 107, 650, 730, 912 i 1000), kwoty dodatku pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 75 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383, 1386 i 2120 oraz z 2018 r. poz. 138, 357, 730, 912 i 1076) oraz pomocy pieniężnej.

Art. 7c. Pomoc pieniężna jest finansowana ze środków budżetu państwa.

Art. 7d. Osoby, o których mowa w art. 1 ust. 1, korzystają z pierwszeństwa do środowiskowej opieki socjalnej w miejscu zamieszkania, w uzyskaniu miejsc w domach pomocy społecznej, w szczególności w domach przeznaczonych dla kombatantów.”;

6) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. W sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1001) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Na wniosek osoby uprawnionej do świadczenia, zamieszkałej za granicą w państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) lub w państwie, z którym Rzeczpospolitą Polską łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych przewidująca transfer emerytur lub rent, świadczenie wypłaca się z emeryturą, uposażeniem w stanie spoczynku lub innymi świadczeniami, w państwie zamieszkania, na rachunek bankowy tej osoby za granicą lub w innej formie wskazanej przez organ emerytalny lub rentowy, w terminach i trybie ustalonym przez ten organ. Wypłata dokonywana jest w walucie wymiennej.

2b. Przepis ust. 1 stosuje się również do osób uprawnionych do świadczenia, zamieszkałych za granicą w państwie, z którym Rzeczypospolitej Polskiej nie łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych przewidująca transfer emerytur i rent.”;

2) po art. 5 dodaje się art. 5a i art. 5b w brzmieniu:

„Art. 5a. 1. Osobom uprawnionym do świadczenia, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, zdrowotnej lub w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych, może być przyznana pomoc pieniężna.

2. Pomoc pieniężna może być przyznana w szczególności na pokrycie kosztów:

- 1) zakupu wózka inwalidzkiego;
- 2) zakupu sprzętu rehabilitacyjnego;
- 3) zakupu wyrobów medycznych;
- 4) dostosowania pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju inwalidztwa;

5) opłacania pomocy pielęgnacyjnej.

3. Pomoc pieniężna może być przyznana, jeżeli:

- 1) dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza kwoty odpowiadającej 220% najniższej emerytury, ogłaszanej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 94 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383, 1386 i 2120 oraz z 2018 r. poz. 138, 357, 730, 912 i 1076), zwanej dalej „najniższą emeryturą”;
- 2) dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 150% najniższej emerytury.

4. Pomoc pieniężna może być przyznana na zakup sprzętu rehabilitacyjnego ułatwiającego życie osobie całkowicie niezdolnej do pracy i do samodzielnej egzystencji – w przypadku gdy dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 300% najniższej emerytury.

5. Pomoc pieniężna jest przyznawana w formie:

- 1) pomocy jednorazowej:
 - a) w przypadku trudnej sytuacji materialnej, zdrowotnej lub zaistnienia zdarzeń losowych – do wysokości 150% najniższej emerytury,
 - b) na częściowe pokrycie kosztów, o których mowa w ust. 2 – do wysokości 300% najniższej emerytury;
- 2) pomocy okresowej – do wysokości 100% najniższej emerytury miesięcznie, w szczególności na:
 - a) zaspokojenie potrzeb bytowych i ochronę zdrowia w przypadku długotrwałej choroby powodującej wzrost kosztów utrzymania, zakupu leków, środków opatrunkowych oraz dojazdów do zakładów leczniczych na zabiegi medyczne i rehabilitacyjne,
 - b) usługi pielęgnacyjne niezbędne ze względu na wiek i stan zdrowia.

6. Pomoc pieniężną przyznaje się nie częściej niż raz na 12 miesięcy.

7. Pomoc pieniężna jest przyznawana na wniosek osoby uprawnionej w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

8. Wniosek o przyznanie pomocy pieniężnej powinien zawierać imię lub imiona oraz nazwisko, datę urodzenia, numer PESEL, dane teleadresowe: adres miejsca zamieszkania

lub adres korespondencyjny, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej, nazwę banku i numer rachunku bankowego, na który ma zostać wypłacona pomoc pieniężna, a także imię, nazwisko, stopień pokrewieństwa oraz dochód netto osób, z którymi wnioskodawca prowadzi gospodarstwo domowe.

9. Do wniosku należy dołączyć odpowiednio kopie dokumentów, które będą stanowić podstawę ustalenia stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej i materialnej osoby występującej o przyznanie pomocy pieniężnej lub osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe z wnioskodawcą:

- 1) orzeczenie o inwalidztwie, o niezdolności do pracy lub o stopniu niepełnosprawności;
- 2) dokument potwierdzający wysokość dochodu netto, w szczególności aktualna decyzja o waloryzacji renty lub emerytury, zaświadczenie pracodawcy o wysokości wynagrodzenia za pracę;
- 3) nakaz płatniczy podatku rolnego oraz zaświadczenie z urzędu gminy o wielkości gospodarstwa rolnego w hektarach przeliczeniowych;
- 4) zaświadczenie o kontynuowaniu przez dziecko wnioskodawcy nauki w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej, szkole ponadpodstawowej lub szkole wyższej;
- 5) decyzje o uznaniu lub odmowie uznania danej osoby za bezrobotną oraz utracie statusu bezrobotnego, przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu lub wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku, stypendium i innych finansowanych z Funduszu Pracy świadczeń niewynikających z zawartych umów albo oświadczenie o pozostawaniu w ewidencji bezrobotnych lub poszukujących pracy.

10. Pomoc pieniężną w formie pomocy okresowej wypłaca się do czasu ustania przyczyn stanowiących podstawę jej przyznania, jednak nie dłużej niż do końca terminu określonego w decyzji przyznającej tę pomoc.

11. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może przyznać pomoc pieniężną na innych warunkach niż określone w ust. 3–6.

Art. 5b. 1. Do spraw związanych z przyznawaniem pomocy pieniężnej przepisy art. 6 pkt 3, 10, 14 i 16, art. 8 ust. 3–13, art. 11 ust. 1, art. 12, art. 13, art. 98, art. 100, art. 104, art. 105, art. 106 ust. 1, 3a i 5, art. 107 ust. 5b–5d i art. 109 ustawy z dnia 12 marca

2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 i 1985 oraz z 2018 r. poz. 650 i 700) stosuje się odpowiednio.

2. Jako kwotę dochodu, o którym mowa w art. 8 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przyjmuje się kwotę ustaloną zgodnie z art. 9 ust. 6 tej ustawy.

3. Do dochodu nie wlicza się pozostałych świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 36 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, kwoty zasiłku pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 16 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1952 oraz z 2018 r. poz. 107, 650, 730, 912 i 1000), kwoty dodatku pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 75 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383, 1386 i 2120 oraz z 2018 r. poz. 138, 357, 730, 912 i 1076) oraz pomocy pieniężnej.”;

3) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6. Świadczenie i pomoc pieniężna są finansowane ze środków budżetu państwa.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383, 1386 i 2120 oraz z 2018 r. poz. 138, 357, 730, 912 i 1076) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 128 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Organ rentowy wypłacający świadczenia, o których mowa w art. 132, osobom zamieszkałym za granicą, może dokonywać kontroli istnienia dalszego prawa do pobierania świadczeń, o której mowa w ust. 1, również poprzez wymianę informacji z właściwą zagraniczną instytucją administracji zabezpieczenia społecznego, w szczególności w formie elektronicznej.”;

2) w art. 132 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do wypłaty świadczeń osobom uprawnionym do świadczeń przewidzianych przepisami o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, przepisami o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, przepisami o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych oraz przepisami o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek

Socjalistycznych Republik Radzieckich, zamieszkałym za granicą, stosuje się zasady określone w tych przepisach.”;

3) w art. 141 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Kwoty wolne od potrąceń i egzekucji ustala się dla emerytur i rent wraz ze wszystkimi wzrostami i zwiększeniami, dodatkami oraz innymi świadczeniami wypłacanymi wraz z emeryturą lub rentą na podstawie odrębnych przepisów, z wyłączeniem świadczeń rodzinnych oraz dodatku dla sierot zupełnych, dodatku pielęgnacyjnego, dodatku weterana poszkodowanego i dodatku pieniężnego do renty inwalidzkiej.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1952 oraz z 2018 r. poz. 107, 650, 730, 912 i 1000) w art. 3 w pkt 1 w lit. c:

1) tiret trzecie otrzymuje brzmienie:

„– świadczenie pieniężne, dodatek kompensacyjny oraz ryczałt energetyczny określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych,”;

2) tiret szóste otrzymuje brzmienie:

„– ryczałt energetyczny, emerytury i renty otrzymywane przez osoby, które utraciły wzrok w wyniku działań wojennych w latach 1939–1945 lub eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypałów i niewybuchów,”;

3) tiret trzydzieste otrzymuje brzmienie:

„– świadczenie pieniężne określone w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. poz. 693 i 1220 oraz z 2017 r. poz. 1386),”.

Art. 8. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 dodaje się pkt 47 w brzmieniu:

„47) żołnierz zastępczej służby wojskowej – osobę, o której mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2110, 2217, 2361 i 2434 oraz z 2018 r. poz. 107, 138, 650, 697, 730, 771, 858, 912, 932, 1115 i 1128.

przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1373).”;

- 2) w art. 47c w ust. 1 po wyrazach „inwalidzi wojenni i wojskowi” dodaje się wyrazy „żołnierze zastępczej służby wojskowej”;
- 3) w art. 57 w ust. 2 pkt 10 otrzymuje brzmienie:
„10) dla inwalidów wojennych i wojskowych, osób represjonowanych, kombatantów, żołnierzy zastępczej służby wojskowej oraz działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych;”.

Art. 9. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. poz. 1824, z 2010 r. poz. 1465 oraz z 2011 r. poz. 696) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po art. 7 dodaje się art. 7a w brzmieniu:

„Art. 7a. 1. Osobie uprawnionej, której ustalono prawo do świadczenia, przysługuje ryczałt energetyczny, o którym mowa w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2018 r. poz. 276).

2. W razie zbiegu prawa do ryczałtu energetycznego z różnych tytułów osobie uprawnionej przysługuje jeden ryczałt energetyczny.

3. Ryczałt energetyczny jest wypłacany osobie uprawnionej wraz ze świadczeniem.”;

- 2) po art. 10 dodaje się art. 10a i art. 10b w brzmieniu:

„Art. 10a. 1. Osobom uprawnionym do świadczenia, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, zdrowotnej lub w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych, może być przyznana pomoc pieniężna.

2. Pomoc pieniężna może być przyznana w szczególności na pokrycie kosztów:

- 1) zakupu wózka inwalidzkiego;
- 2) zakupu sprzętu rehabilitacyjnego;
- 3) zakupu wyrobów medycznych;
- 4) dostosowania pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju inwalidztwa;
- 5) opłacania pomocy pielęgnacyjnej.

3. Pomoc pieniężna może być przyznana, jeżeli:

- 1) dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza kwoty odpowiadającej 220% najniższej emerytury, ogłaszanej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 94 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383, 1386 i 2120 oraz z 2018 r. poz. 138, 357, 730, 912 i 1076), zwanej dalej „najniższą emeryturą”;
- 2) dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 150% najniższej emerytury.

4. Pomoc pieniężna może być przyznana na zakup sprzętu rehabilitacyjnego ułatwiającego życie osobie całkowicie niezdolnej do pracy i do samodzielnej egzystencji – w przypadku gdy dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 300% najniższej emerytury.

5. Pomoc pieniężna jest przyznawana w formie:

- 1) pomocy jednorazowej:
 - a) w przypadku trudnej sytuacji materialnej, zdrowotnej lub zaistnienia zdarzeń losowych – do wysokości 150% najniższej emerytury,
 - b) na częściowe pokrycie kosztów, o których mowa w ust. 2 – do wysokości 300% najniższej emerytury;
- 2) pomocy okresowej – do wysokości 100% najniższej emerytury miesięcznie, w szczególności na:
 - a) zaspokojenie potrzeb bytowych i ochronę zdrowia w przypadku długotrwałej choroby powodującej wzrost kosztów utrzymania, zakupu leków, środków opatrunkowych oraz dojazdów do zakładów leczniczych na zabiegi medyczne i rehabilitacyjne,
 - b) usługi pielęgnacyjne niezbędne ze względu na wiek i stan zdrowia.

6. Pomoc pieniężną przyznaje się nie częściej niż raz na 12 miesięcy.

7. Pomoc pieniężna jest przyznawana na wniosek osoby uprawnionej w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

8. Wniosek o przyznanie pomocy pieniężnej powinien zawierać imię lub imiona oraz nazwisko, datę urodzenia, numer PESEL, dane teleadresowe: adres miejsca zamieszkania lub adres korespondencyjny, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej, nazwę

banku i numer rachunku bankowego, na który ma zostać wypłacona pomoc pieniężna, a także imię, nazwisko, stopień pokrewieństwa oraz dochód netto osób, z którymi wnioskodawca prowadzi gospodarstwo domowe.

9. Do wniosku należy dołączyć odpowiednio kopie dokumentów, które będą stanowić podstawę ustalenia stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej i materialnej osoby występującej o przyznanie pomocy pieniężnej lub osób prowadzących wspólnie gospodarstwo domowe z wnioskodawcą:

- 1) orzeczenie o inwalidztwie, o niezdolności do pracy lub o stopniu niepełnosprawności;
- 2) dokument potwierdzający wysokość dochodu netto, w szczególności aktualną decyzję o waloryzacji renty lub emerytury, zaświadczenie pracodawcy o wysokości wynagrodzenia za pracę;
- 3) nakaz płatniczy podatku rolnego oraz zaświadczenie z urzędu gminy o wielkości gospodarstwa rolnego w hektarach przeliczeniowych;
- 4) zaświadczenie o kontynuowaniu przez dziecko wnioskodawcy nauki w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej, szkole ponadpodstawowej lub szkole wyższej;
- 5) decyzje o uznaniu lub odmowie uznania danej osoby za bezrobotną oraz utracie statusu bezrobotnego, przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu lub wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku, stypendium i innych finansowanych z Funduszu Pracy świadczeń niewynikających z zawartych umów albo oświadczenie o pozostawaniu w ewidencji bezrobotnych lub poszukujących pracy.

10. Pomoc pieniężną w formie pomocy okresowej wypłaca się do czasu ustania przyczyn stanowiących podstawę jej przyznania, jednak nie dłużej niż do końca terminu określonego w decyzji przyznającej tę pomoc.

11. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może przyznać pomoc pieniężną na innych warunkach niż określone w ust. 3–6.

Art. 10b. 1. Do spraw związanych z przyznawaniem pomocy pieniężnej przepisy art. 6 pkt 3, 10, 14 i 16, art. 8 ust. 3–13, art. 11 ust. 1, art. 12, art. 13, art. 98, art. 100, art. 104, art. 105, art. 106 ust. 1, 3a i 5, art. 107 ust. 5b–5d i art. 109 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 i 1985 oraz z 2018 r. poz. 650 i 700) stosuje się odpowiednio.

2. Jako kwotę dochodu, o którym mowa w art. 8 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przyjmuje się kwotę ustaloną zgodnie z art. 9 ust. 6 tej ustawy.

3. Do dochodu nie wlicza się pozostałych świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 36 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, kwoty zasiłku pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 16 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1952 oraz z 2018 r. poz. 107, 650, 730, 912 i 1000), kwoty dodatku pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 75 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383, 1386 i 2120 oraz z 2018 r. poz. 138, 357, 730, 912 i 1076) oraz pomocy pieniężnej.”;

3) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. Świadczenia, ryczałt energetyczny, pomoc pieniężna, dodatki pielęgnacyjne i zasiłki pogrzebowe, o których mowa w niniejszej ustawie, koszty ich wypłat, koszty postępowania w sprawie wniosków o przyznanie świadczenia lub pomocy pieniężnej oraz koszty wydawania legitymacji, o których mowa w art. 11, finansowane są z budżetu państwa.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 690) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„2. W przypadku gdy podstawą potwierdzenia statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych były wyłącznie okoliczności i zdarzenia będące podstawą uprawnień kombatanckich na podstawie ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2018 r. poz. 276), osobie uprawnionej przysługuje – według jej wyboru – prawo do świadczenia pieniężnego albo prawo do dodatku kombatanckiego, świadczenia w wysokości dodatku kombatanckiego, ryczałtu energetycznego i dodatku kompensacyjnego.

3. Warunkiem przyznania przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych osobom, o których mowa w ust. 1, świadczenia pieniężnego jest przedłożenie przez taką osobę zaświadczenia organu rentowego o dokonanej rezygnacji z pobierania dodatku kombatanckiego, świadczenia w wysokości dodatku kombatanckiego, ryczałtu energetycznego i dodatku kompensacyjnego w okresie pobierania świadczenia

pieniężnego. Informację o przyznaniu świadczenia Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych przekazuje właściwemu organowi emerytalnemu lub rentowemu.”;

2) w art. 11 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do spraw związanych z przyznawaniem pomocy pieniężnej i świadczenia pieniężnego przepisy art. 6 pkt 3, 10, 14 i 16, art. 8 ust. 3–13, art. 10 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12, art. 13, art. 98, art. 100, art. 104, art. 105, art. 106 ust. 1, 3, 3a i 5, art. 107 ust. 5b–5d i art. 109 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 i 1985 oraz z 2018 r. poz. 650 i 700) stosuje się odpowiednio.”;

3) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

„Art. 11a. 1. Na wniosek osoby uprawnionej zamieszkałej za granicą świadczenie pieniężne lub pomoc pieniężną wypłaca się w państwie zamieszkania, na rachunek bankowy tej osoby za granicą, w terminie ustalonym przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Wpłata dokonywana jest w walucie wymiennej.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) w przypadku osób zamieszkałych w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA):
 - a) imię i nazwisko właściciela rachunku, którym może być tylko wnioskodawca,
 - b) adres miejsca zamieszkania,
 - c) nazwę banku,
 - d) adres banku,
 - e) numer rachunku bankowego w formie IBAN (Międzynarodowy Numer Rachunku Bankowego),
 - f) międzynarodowy identyfikator banku w formacie BIC/SWIFT,
 - g) walutę wymienną, w której jest prowadzony rachunek;
- 2) w przypadku osób zamieszkałych w innych państwach niż wymienionych w pkt 1:
 - a) imię i nazwisko właściciela rachunku, którym może być tylko wnioskodawca,
 - b) adres miejsca zamieszkania,
 - c) nazwę banku,
 - d) adres banku,
 - e) międzynarodowy identyfikator banku w formacie SWIFT,
 - f) numer rachunku bankowego (w formacie ABA/Routing – dotyczy wnioskodawców zamieszkałych w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej),

g) walutę wymiennalną, w której jest prowadzony rachunek.”.

Art. 11. 1. Właściwe organy emerytalne lub rentowe, w terminie 60 dni od dnia ogłoszenia ustawy, przekazują Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wykaz osób pobierających w dniu ogłoszenia ustawy świadczenia pieniężne na podstawie ustaw zmienianych w art. 4 i art. 9, zawierający informacje określone w art. 24b ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, a także informacje o pobieraniu renty inwalidy wojskowego.

2. Właściwe organy emerytalne lub rentowe przekazują niezwłocznie Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych informacje, o których mowa w ust. 1, w przypadku ustalenia po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy prawa do świadczenia pieniężnego na podstawie ustaw zmienianych w art. 4 i art. 9.

3. Właściwe organy emerytalne lub rentowe wydają z urzędu:

- 1) decyzje o przyznaniu dodatku kompensacyjnego oraz o ustaleniu świadczenia pieniężnego w wysokości wynikającej z niniejszej ustawy osobom pobierającym świadczenie pieniężne określone w ustawie zmienianej w art. 4;
- 2) decyzje o przyznaniu ryczałtu energetycznego osobom pobierającym świadczenie pieniężne określone w ustawie zmienianej w art. 9.

Art. 12. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wydaje osobom, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 4, na ich wniosek, zaświadczenie potwierdzające uprawnienia, o których mowa w art. 47c ust. 1 i art. 57 ust. 2 pkt 10 ustawy zmienianej w art. 8.

Art. 13. 1. Osobom, którym do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy organy rentowe wydały legitymacje osoby represjonowanej, są wydawane – na wniosek tych osób – książki inwalidy wojennego.

2. Warunkiem wydania przez organ rentowy książki inwalidy wojennego jest przedłożenie przez osobę, o której mowa w ust. 1, zaświadczenia wydanego przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, potwierdzającego, że pobyt w niewoli, więzieniu, obozie koncentracyjnym lub obozie dla internowanych był skutkiem prowadzenia przez tę osobę działalności kombatanckiej lub równorzędnej z działalnością kombatancką, o którym mowa w ustawie zmienianej w art. 1.

Art. 14. Osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy pobierają jednocześnie dodatek kombatancki albo świadczenie w wysokości dodatku kombatanckiego, ryczałt

energetyczny i dodatek kompensacyjny na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, a także świadczenie pieniężne na podstawie ustawy zmienianej w art. 10, zachowują prawo do świadczenia pieniężnego, dodatku kombatanckiego albo świadczenia w wysokości dodatku kombatanckiego, ryczałtu energetycznego i dodatku kompensacyjnego.

Art. 15. Osoby, które uzyskały uprawnienia przysługujące wdowom i wdowcom pozostałym po kombatantach i innych osobach uprawnionych na podstawie ustawy zmienianej w art. 1 brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują te uprawnienia.

Art. 16. Wpłata dodatku pieniężnego do renty inwalidzkiej, o którym mowa w ustawie zmienianej w art. 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, następuje z urzędu od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 17. Do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, prowadzonych na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się przepisy tej ustawy w brzmieniu dotychczasowym, z wyjątkiem przepisów zmienianych w art. 1 pkt 3 i 7, które stosuje się w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 18. 1. W latach 2019–2028 maksymalny limit wydatków będących skutkiem finansowym ustawy będzie wynosić:

- 1) dla Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z budżetu państwa – z części 54:
 - a) 2019 r. – 230 000 zł,
 - b) 2020 r. – 200 000 zł,
 - c) 2021 r. – 190 000 zł,
 - d) 2022 r. – 190 000 zł,
 - e) 2023 r. – 190 000 zł,
 - f) 2024 r. – 190 000 zł,
 - g) 2025 r. – 190 000 zł,
 - h) 2026 r. – 190 000 zł,
 - i) 2027 r. – 190 000 zł,
 - j) 2028 r. – 190 000 zł;
- 2) dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z budżetu państwa – z części 73:
 - a) 2019 r. – 27 400 000 zł,
 - b) 2020 r. – 23 700 000 zł,

- c) 2021 r. – 20 300 000 zł,
 - d) 2022 r. – 17 200 000 zł,
 - e) 2023 r. – 14 500 000 zł,
 - f) 2024 r. – 12 000 000 zł,
 - g) 2025 r. – 9 900 000 zł,
 - h) 2026 r. – 8 000 000 zł,
 - i) 2027 r. – 6 500 000 zł,
 - j) 2028 r. – 5 200 000 zł;
- 3) dla Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z budżetu państwa – z części 72:
- a) 2019 r. – 6 700 000 zł,
 - b) 2020 r. – 5 900 000 zł,
 - c) 2021 r. – 5 100 000 zł,
 - d) 2022 r. – 4 400 000 zł,
 - e) 2023 r. – 3 700 000 zł,
 - f) 2024 r. – 3 100 000 zł,
 - g) 2025 r. – 2 600 000 zł,
 - h) 2026 r. – 2 100 000 zł,
 - i) 2027 r. – 1 700 000 zł,
 - j) 2028 r. – 1 400 000 zł;
- 4) dla Biura Emerytalnego Służby Więziennej z budżetu państwa – z części 37:
- a) 2019 r. – 450 000 zł,
 - b) 2020 r. – 350 000 zł,
 - c) 2021 r. – 350 000 zł,
 - d) 2022 r. – 250 000 zł,
 - e) 2023 r. – 250 000 zł,
 - f) 2024 r. – 150 000 zł,
 - g) 2025 r. – 150 000 zł,
 - h) 2026 r. – 150 000 zł,
 - i) 2027 r. – 150 000 zł,
 - j) 2028 r. – 50 000 zł;
- 5) dla Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z budżetu państwa – z części 42:
- a) 2019 r. – 400 000 zł,

- b) 2020 r. – 400 000 zł,
- c) 2021 r. – 300 000 zł,
- d) 2022 r. – 300 000 zł,
- e) 2023 r. – 200 000 zł,
- f) 2024 r. – 200 000 zł,
- g) 2025 r. – 100 000 zł,
- h) 2026 r. – 100 000 zł,
- i) 2027 r. – 100 000 zł,
- j) 2028 r. – 100 000 zł.

2. W przypadku gdy wielkość wydatków określonych w ust. 1 po pierwszym półroczu danego roku budżetowego wyniesie więcej niż 60% limitu wydatków przewidzianych na dany rok, właściwy dysponent części budżetowej zastosuje mechanizm korygujący polegający na ograniczeniu kosztów realizacji innych zadań publicznych wykonywanych na rzecz obywateli lub podjęcie inne działania w celu zagwarantowania możliwości wypłaty świadczeń wszystkim uprawnionym.

3. W celu zapewnienia zrównoważenia deficytu sektora finansów publicznych upoważnia się Radę Ministrów do podjęcia, w drodze rozporządzenia, decyzji o blokowaniu planowanych wydatków budżetu państwa lub ograniczeniu wydatków w pozostałych jednostkach sektora finansów publicznych, w wysokości określonej w informacji właściwych dysponentów części budżetowych na realizację innych działań, o których mowa w ust. 2, oraz wskazania właściwych ministrów, jako odpowiednich za realizację oszczędności w jednostkach podległych i nadzorowanych.

4. Organem właściwym do monitorowania wykorzystywania limitu wydatków oraz wdrożenia mechanizmów korygujących, o których mowa w:

- 1) ust. 1 pkt 1 i ust. 2, jest Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych;
- 2) ust. 1 pkt 2 i ust. 2, jest Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 3) ust. 1 pkt 3 i ust. 2, jest Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
- 4) ust. 1 pkt 4 i ust. 2, jest Minister Sprawiedliwości;
- 5) ust. 1 pkt 5 i ust. 2, jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 19. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r., z wyjątkiem art. 11, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Cele projektu ustawy

Głównymi celami projektu ustawy jest:

- dokonanie w przepisach regulujących uprawnienia kombatantów oraz osób będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego szeregu zmian zmierzających do: aktualizacji i doprecyzowania tych przepisów, usunięcia przepisów niestosowanych, uproszczenia procedur rozpoznawania wniosków o status kombatanta i ofiary represji, umożliwienia wznawiania postępowań administracyjnych w przypadku pojawienia się nowych dokumentów w sprawie w terminach dłuższych, niż to jest przewidziane w Kodeksie postępowania administracyjnego,
- przyjęcie z pomocą inwalidom wojennym poprzez przyznanie im prawa do dodatku pieniężnego do renty inwalidzkiej oraz wprowadzenie możliwości przekazywania przez organy emerytalno-rentowe świadczeń inwalidom wojennym i wojskowym mieszkającym za granicą,
- poszerzenie katalogu uprawnień przysługujących represjonowanym politycznie w latach 1949–1959 żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych,
- umożliwienie osobom deportowanym do pracy przymusowej i osadzonym w obozach pracy przez władze III Rzeszy i ZSRR, będącym w trudnej sytuacji materialnej, otrzymywania pomocy pieniężnej od Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych,
- umożliwienie cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych, będącym w trudnej sytuacji materialnej, otrzymywania pomocy pieniężnej od Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, a także przyznania im dodatkowego świadczenia – ryczałtu energetycznego,
- uregulowanie kwestii związanych ze zbiegiem świadczeń przysługujących działaczom opozycji antykomunistycznej oraz osobom represjonowanym z powodów politycznych oraz przekazywanie przysługujących świadczeń tym osobom za granicą, jak również doprecyzowanie kwestii dotyczących przetwarzania danych osobowych,

- umożliwienie odformalizowanego odzyskania książek inwalidy wojennego tym wszystkim kombatantom, którym wskutek niewłaściwej interpretacji przepisów wydano legitymacje osoby represjonowanej.

II. Obecny stan prawny oraz uzasadnienie potrzeby jego zmiany

- 1) Obowiązujące przepisy ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2018 r. poz. 276) wymagają uaktualnienia. Szczegółowy opis stanu obecnego w zakresie niektórych rozwiązań w tej ustawie i uzasadnienie potrzeby jego zmiany zawarte są w części III uzasadnienia, przy charakterystyce konkretnych zmian i ich skutków proponowanych w art. 1 projektu ustawy.
- 2) Przepisami ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2193) uregulowane zostały uprawnienia do świadczeń pieniężnych i świadczeń niepieniężnych przysługujących inwalidom wojennym i wojskowym. Z uwagi na zasługi inwalidów wojennych i ich podeszły wiek konieczne jest zapewnienie tym inwalidom szczególnej pomocy finansowej ze strony państwa.
- 3) W obowiązującym stanie prawnym:
 - żołnierze zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudniani, w latach 1949–1959, w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach rud uranu,
 - żołnierze z poboru z 1949 r., wcieleni do nadkontyngentowych brygad „Służby Polsce” i przymusowo zatrudniani w kopalniach węgla lub kamieniołomach,
 - żołnierze przymusowo zatrudniani w batalionach budowlanych w latach 1949–1959,
 - wdowy po wyżej wymienionych kategoriach represjonowanych żołnierzy otrzymują świadczenia na podstawie ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1373).

Choć ustawodawca, uchwalając powyższą ustawę w 1994 r., uznał, że wspomniane kategorie żołnierzy podlegały represjom politycznym, to – z powodów głównie finansowych – nie zdecydował się na przyznanie im takich samych uprawnień jak

innym ofiarom represji stalinowskich, które korzystają z uprawnień określonych w ustawie kombatanckiej.

Wskutek takiej decyzji uprawnienia osób represjonowanych politycznie w najmroczniejszym okresie powojennej historii Polski są zróżnicowane. Żołnierze-górnicy uprawnieni są tylko do świadczenia pieniężnego, którego maksymalna wysokość wynosi od dnia 1 marca 2018 r. 215,84 zł miesięcznie (za 20 miesięcy trwania przymusowej pracy – jest ono proporcjonalnie mniejsze, jeśli represje trwały krócej), oraz do ryczałtu energetycznego, którego wysokość wynosi od dnia 1 marca 2018 r. 168,71 zł. Jeśli dodatkowo zostali zaliczeni do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa pozostającego w związku z przymusowym zatrudnieniem, są wówczas również uprawnieni do świadczeń określonych w ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin.

Z kolei ofiary represji politycznych w rozumieniu ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego mają prawo do takich świadczeń jak: dodatek kombatancki, którego wysokość nie jest uzależniona od długości represji (aktualnie to kwota 215,84 zł miesięcznie), ryczałt energetyczny (aktualnie w kwocie 168,71 zł) oraz dodatek kompensacyjny (aktualnie w kwocie 32,38 zł), pierwszeństwo do środowiskowej opieki socjalnej i w uzyskaniu miejsca w domach opieki społecznej, możliwość uzyskania świadczeń opieki zdrowotnej poza kolejnością, ulgi w przejazdach środkami komunikacji publicznej, a także możliwość otrzymania doraźnej lub okresowej pomocy pieniężnej.

Tak wyraźne zróżnicowanie w prawach ofiar systemu totalitarnego wydaje się sprzeczne z zasadami sprawiedliwości społecznej, dlatego projekt zakłada przyznanie represjonowanym żołnierzom-górnikom i żołnierzom batalionów budowlanych w zasadzie tych samych praw, jakie posiadają obecnie ofiary represji wymienione w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego. Jedynym wyjątkiem są ulgi komunikacyjne – projekt ustawy nie przyznaje ich żołnierzom-górnikom, gdyż sprawa ta wymaga kompleksowego uregulowania w ustawie systemowej regulującej politykę państwa w tej dziedzinie w odniesieniu do różnych grup społecznych (formalnie też

projekt nie przyznaje żołnierzom-górnikom przywilejów pracowniczych, które zawarte są w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, jednak ze względu na wiek beneficjentów obu tych ustaw można stwierdzić, że są to przepisy już niestosowane).

Projekt nie zwiększa uprawnień wdów po żołnierzach – górnikach, wychodząc z założenia, że ograniczone środki budżetowe powinny być kierowane w pierwszej kolejności do osób zasłużonych dla niepodległości, represjonowanych politycznie czy ciężko poszkodowanych na zdrowiu w wyniku działań wojennych.

W wyniku proponowanych zmian w projektowanej ustawie represjonowani politycznie żołnierze zaczęliby m.in. otrzymywać comiesięczne dodatki do rent i emerytur w wysokości wyższej niż obecnie o ok. 61 zł, nabyliby prawo do uzyskania świadczeń opieki zdrowotnej poza kolejnością oraz uzyskania świadczenia specjalistycznego bez skierowania lekarza ogólnego, a także mogliby uzyskać dodatkową pomoc pieniężną od Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (UdSKiOR). Mieliby także pierwszeństwo do środowiskowej opieki socjalnej i uzyskania miejsca w domach pomocy społecznej.

- 4) Innym środowiskiem, którego przedstawiciele często znajdują się w trudnej sytuacji materialnej lub życiowej spowodowanej m.in. traumatycznymi przeżyciami wojennymi, są osoby osadzone w obozach pracy lub deportowane do pracy przymusowej przez III Rzeszę i ZSRR. Uprawnienia tych osób uregulowane są przepisami ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1001). Dlatego projekt przewiduje przyznanie również tym osobom możliwości ubiegania się o pomoc pieniężną udzielaną przez Szefa UdSKiOR na zasadach analogicznych, jakie obowiązują obecnie kombatantów, działaczy opozycji i osoby represjonowane.
- 5) W obowiązującym stanie prawnym cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (czyli osobom, które zostały uznane za całkowicie niezdolne do pracy wskutek utraty wzroku będącej następstwem działań wojennych lub wybuchu niewypału) przysługują uprawnienia określone w ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym

ofiaram działań wojennych (Dz. U. poz. 1824, z 2010 r. poz. 1465 oraz z 2011 r. poz. 696).

Najważniejsze z nich to prawo do specjalnego świadczenia w wysokości renty socjalnej (obecnie w wysokości 865,03 zł), a także do dodatku pielęgnacyjnego (obecnie w wysokości 215,84 zł), który dodatkowo może zostać zwiększony o 50%, w przypadku osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Ponadto cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych przysługuje prawo do bezpłatnego zaopatrzenia w leki.

Jednak w przypadku znacznej części osób tworzących to środowisko powyższe świadczenia są niewystarczające do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Dlatego projekt przewiduje, że cywilne niewidome ofiary wojny uzyskają prawo do dodatkowego świadczenia – ryczałtu energetycznego w wysokości 168,71 zł. Osoby w najtrudniejszej sytuacji życiowej i materialnej będą mogły dodatkowo zwrócić się do Szefa UdSKiOR o udzielenie im pomocy pieniężnej.

Pomoc ta będzie udzielana na analogicznych zasadach, na jakich udzielana jest obecnie przez Szefa UdSKiOR kombatantom, działaczom opozycji antykomunistycznej oraz ofiarom represji politycznych – co do zasady możliwość jej otrzymania będzie zależała od wysokości uzyskiwanych dochodów, aczkolwiek w szczególnie uzasadnionych przypadkach Szef UdSKiOR będzie mógł przyznać pomoc również osobom, które ten próg dochodowy będą przekraczać.

- 6) Celem ustawy jest także rozwiązanie problemu niezgodnego z prawem wydawania kombatantom przez niektóre organy rentowe legitymacji osoby represjonowanej, zamiast należnych im książek inwalidy wojennego.

Problem ten ma swoje źródło w nowelizacji ustawy kombatanckiej dokonanej ustawą z dnia 11 października 2002 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych (Dz. U. poz. 1515, z późn. zm.). W wyniku tej nowelizacji wprowadzono do obrotu nowy dokument – legitymację osoby represjonowanej, która w zamierzeniach miała poświadczać uprawnienia osób, które doznały trwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek pobytu w obozach lub więzieniach, który to pobyt nie miał jednak związku z

prowadzeniem przez daną osobę działalności kombatanckiej. Tym osobom, które znalazły się w obozach wskutek prowadzenia działalności kombatanckiej i tam doznały trwałego uszczerbku na zdrowiu, winna być wydana książka inwalidy wojennego.

Sprawa wydawania tych dokumentów ma o tyle istotne znaczenie, że inwalidom wojennym przysługuje prawo do zniżek w ubezpieczeniach komunikacyjnych pojazdów, a takiego prawa osoby represjonowane nie posiadają. Jednak dla kombatantów równie ważny jest aspekt honorowy, gdyż pojęcie „inwalidy wojennego” jest pojęciem konstytucyjnym, mającym długotrwałą tradycję występowania w polskim systemie prawa i otoczone jest należną mu estymą.

Po wejściu w życie w listopadzie 2002 r. ww. ustawy nowelizującej organy rentowe zaczęły automatycznie wydawać legitymacje osoby represjonowanej części dotychczasowych posiadaczy książek inwalidy wojennego. Niestety, wskutek przyjęcia przez organy rentowe zbyt wąskiej definicji pojęcia inwalidy wojennego, część kombatantów została nienależnie pozbawiona książek inwalidy wojennego, a wydano im legitymacje osoby represjonowanej. Jednakże w wyniku korzystnego dla kombatantów orzecznictwa sądowego, a także interwencji Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w organach rentowych, po kilku latach organy te zaczęły stosować prawidłową wykładnię pojęcia inwalidy wojennego i część kombatantów odzyskała należne im książki inwalidy wojennego.

Dlatego, by ostatecznie rozwiązać ten istotny dla środowisk kombatanckich problem, w niniejszym projekcie znajdują się rozwiązania, na mocy których organy rentowe będą na wniosek kombatanta, niejako automatycznie (czyli bez konieczności stawiania danej osoby po raz kolejny przed wojskową komisją lekarską), wydawać książki inwalidy wojennego tym posiadaczom legitymacji osoby represjonowanej (czyli osobom, co do których już stwierdzono inwalidztwo powstałe wskutek pobytu w obozie czy więzieniu), co do których Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych stwierdzi, że ich pobyt w obozie czy więzieniu był skutkiem prowadzenia działalności kombatanckiej lub działalności z nią równorzędnej w rozumieniu ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

III. Szczegółowa charakterystyka poszczególnych przepisów projektu ustawy

W art. 1 wprowadzone są zmiany w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Zmiany w art. 1 pkt 1 mają na celu usunięcie z ustawy przepisów niestosowanych, gdyż ich adresaci (tj. uczestnicy I wojny światowej, powstań śląskich czy powstania wielkopolskiego) już nie żyją.

Zmiany w art. 1 pkt 2 lit. a i b polegają na doprecyzowaniu zakresu uprawnień przysługujących członkom rodzin pozostałym po kombatantach będących inwalidami wojennymi oraz osobom, które przebywały w miejscach represji (w szczególności rozstrzygają jednoznacznie, że nie przysługuje im dodatek pieniężny do renty inwalidzkiej).

Zmiany w art. 1 pkt 3 doprecyzowują, że sytuacja zdrowotna kombatanta lub wdowy albo wdowca po nim pozostałych może być podstawą przyznania pomocy pieniężnej od Szefa UdSKiOR. Konsekwencją tej zmiany jest również zmiana w art. 1 pkt 4 lit. a.

Zmiany w art. 1 pkt 5 i pkt 6 lit. a prowadzą do zmiany nierealizowanych od 2000 r. przepisów nakładających na gminy obowiązek udzielania pomocy pieniężnej kombatantom i ofiarom represji będącym w trudnej sytuacji materialnej. Pomoc ta jest od wielu lat udzielana wyłącznie przez Szefa UdSKiOR, co jest rozwiązaniem popieranym przez środowiska kombatancie, które nie chcą korzystać z pomocy udzielanej przez ośrodki pomocy społecznej. Konsekwencją tej zmiany jest również zmiana w art. 1 pkt 12.

Zmiany w art. 1 pkt 5 doprecyzowują ponadto obecnie występujące w ustawie pojęcie renty z tytułu inwalidztwa wojennego, wskazując, że są to renty inwalidy wojennego i renty rodzinne po inwalidzie wojennym. Osoby pobierające te świadczenia będą w dalszym ciągu uprawnione do korzystania z pomocy pieniężnej udzielanej – ze środków przekazanych przez Szefa UdSKiOR – przez Związek Inwalidów Wojennych RP.

Zmiany w art. 1 pkt 6 lit. b wskazują zakres danych osobowych i rodzaje dokumentów, jakie wnioskodawca winien przekazać UdSKiOR w postępowaniu o przyznanie pomocy pieniężnej. Konsekwencją wprowadzenia tego przepisu jest przepis art. 1 pkt 9, który uchyla delegację ustawową dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do wydania rozporządzenia w sprawie dokumentów dołączanych do wniosku o przyznanie pomocy.

Zmiany w art. 1 pkt 7 umożliwią Szefowi UdSKiOR, w razie wystąpienia wyjątkowych sytuacji, udzielenie pomocy pieniężnej również osobom pobierającym renty z tytułu inwalidztwa wojennego.

Zmiana w art. 1 pkt 8 lit. a jest konsekwencją zwolnienia gmin z obowiązku udzielania pomocy pieniężnej kombatantom i osobom represjonowanym. Ponadto wskazuje, jakie przepisy z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.) powinny być stosowane przez Szefa UdSKiOR i Związek Inwalidów Wojennych RP w postępowaniach o udzielenie takiej pomocy.

Zmiana w art. 1 pkt 8 lit. b pozwala na niewliczanie do dochodu ubiegającego się o pomoc pieniężną kombatanta niektórych świadczeń z pomocy społecznej lub świadczeń rodzinnych, analogicznie jak to ma miejsce przy udzielaniu pomocy pieniężnej na podstawie ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 690).

Zmiana w art. 1 pkt 10 lit. a uzupełnia lukę w prawie – do tej pory wymóg posiadania obywatelstwa polskiego – jako warunku korzystania z uprawnień określonych w ustawie – dotyczył tylko kombatantów i osób represjonowanych, nie dotyczył zaś pozostałych po nich wdów. Sytuacja ta bezzasadnie uprzywilejowywała wdowy – proponowana zmiana usuwa ten mankament. Aby otrzymać świadczenia, wdowa winna posiadać obywatelstwo polskie lub posiadać Kartę Polaka.

Zmiana w art. 1 pkt 10 lit. b umożliwi nieprzyznawanie uprawnień kombatanckich (lub ich pozbawianie) członkom tych oddziałów partyzantki sowieckiej, które prowadziły działania przeciwko polskim obywatelom i polskim oddziałom, co miało miejsce szczególnie często na terenach dawnych Kresów RP.

Zmiana w art. 1 pkt 11 lit. a usuwa z katalogu środków dowodowych, wykorzystywanych w postępowaniu o przyznanie uprawnień kombatanckich, rekomendacje wniosków stron wystawiane przez stowarzyszenia kombatanckie. Wartość takiego dowodu była dla Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych znikoma, a strony i stowarzyszenia kombatanckie były obciążane niepotrzebnym, biurokratycznym obowiązkiem.

Zmiana w art. 1 pkt 11 lit. b i c doprecyzowuje, jakie dane i dowody powinna przedłożyć osoba wnioskująca o przyznanie uprawnień kombatanckich lub uprawnień dla wdów albo wdowców po kombatantach i osobach represjonowanych.

Zmiana w art. 1 pkt 11 lit. d umożliwi wznowienie postępowania w przedmiocie uprawnień kombatanckich w sytuacji, kiedy pojawią się w sprawie nowe dowody. Obecnie taka możliwość istnieje tylko wówczas, kiedy od wydania decyzji o uprawnieniach minęło nie więcej niż 5 lat. Tymczasem, dzięki coraz szerszemu dostępowi do archiwaliów wytworzonych po 1944 r., poznajemy nowe dowody zbrodniczej działalności funkcjonariuszy systemu komunistycznego. Sytuacja obecna, która uniemożliwia odebranie honorowych uprawnień kombatanckich np. sędziom ferującym wyroki śmierci na żołnierzy niepodległościowego podziemia (ponieważ od doręczenia decyzji o weryfikacji ich uprawnień minęło 5 lat), jest sytuacją patologiczną i jaskrawo naruszającą konstytucyjną zasadę sprawiedliwości społecznej.

Art. 2 projektu ustawy wprowadza zmiany w ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin.

Zmiana w art. 2 pkt 1 stanowi realizację zobowiązania Państwa Polskiego do otaczania szczególną opieką inwalidów wojennych. Wyrazem tego jest przyznanie inwalidom wojennym dodatku do renty inwalidzkiej w wysokości 850 zł, który będzie waloryzowany na zasadach i w terminach przewidzianych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zmiana w art. 2 pkt 2 wprowadza możliwość przekazywania przez organy emerytalno-rentowe świadczeń pieniężnych inwalidom wojennym i wojskowym mieszkającym za granicą. Wprowadzone rozwiązania dotyczące transferu świadczeń za granicę w przypadku inwalidów wojennych i wojskowych są analogiczne do uregulowań umożliwiających transferowanie świadczeń pieniężnych przysługujących kombatanom zamieszkałym za granicą.

Art. 3 projektu ustawy wprowadza zmiany w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 200, z późn. zm.).

Zmiany te związane są z przyznaniem represjonowanym politycznie żołnierzom zastępczej służby wojskowej, osobom deportowanym do pracy przymusowej i cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych prawa do uzyskania pomocy pieniężnej od Szefa UdSKiOR (art. 4, art. 5 i art. 9 projektu). Dzięki zmianom pomoc ta będzie zwolniona z podatku dochodowego od osób fizycznych, analogicznie jak pomoc pieniężna udzielana przez Szefa UdSKiOR kombatanom, działaczom opozycji antykomunistycznej czy ofiarom represji politycznych. Zwolnienie to obejmować będzie

również ryczałt energetyczny przyznawany cywilnym niewidomym ofiarom wojny oraz dodatek kompensacyjny dla represjonowanych politycznie żołnierzy.

W art. 4 wprowadzone zostają zmiany w ustawie z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych.

Art. 4 pkt 1 przyznaje represjonowanym politycznie żołnierzom świadczenie pieniężne, którego wysokość nie będzie już uzależniona od długości represji i będzie wszystkim represjonowanym przysługiwać w najwyższej możliwej dotychczas do uzyskania kwocie 215,84 zł. Art. 4 pkt 2 przyznaje represjonowanym żołnierzom dodatek kompensacyjny w wysokości 32,38 zł. Dzięki obu tym zmianom świadczenia pieniężne dla represjonowanych żołnierzy będą wypłacane w wysokości takiej, w jakiej otrzymują je inne ofiary represji politycznych okresu stalinowskiego.

Zmiany w art. 4 pkt 3 i 4 są konsekwencją poszerzenia katalogu świadczeń pieniężnych należnych represjonowanym politycznie żołnierzom. Dzięki nowym przepisom świadczenia te będą mogły być również transferowane za granicę, np. na rachunki bankowe prowadzone w państwie zamieszkania ofiary represji.

Zmiany w art. 4 pkt 5 umożliwią Szefowi UdSKiOR udzielenie pomocy pieniężnej tym represjonowanym żołnierzom, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej i zdrowotnej lub których dotknie jakieś niekorzystne zdarzenie losowe. Pomoc ta będzie udzielana na zasadach analogicznych jak dla beneficjentów ustawy kombatanckiej oraz działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych. Ponadto przepisy te przyznają represjonowanym żołnierzom pierwszeństwo do środowiskowej opieki socjalnej i uzyskania miejsca w domach pomocy społecznej.

Zmiany w art. 4 pkt 6 wprowadzają aktualną nazwę przepisów, które mają zastosowanie w sprawach nieuregulowanych w ustawie z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych.

Art. 5 dotyczy zmian wprowadzonych w ustawie z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz

osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Zmiana w art. 5 pkt 1 umożliwia transfer świadczenia pieniężnego na zagraniczne rachunki bankowe tym ofiarom represji, które obecnie zamieszkują poza granicami Polski.

Zmiana zawarta w art. 5 pkt 2 dotyczy wprowadzenia uprawnienia do pomocy pieniężnej udzielanej przez Szefa UdSKiOR dla ofiar represji znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, zdrowotnej i życiowej.

Z kolei art. 5 pkt 3 stanowi o finansowaniu świadczenia i pomocy pieniężnej przyznanej wskazanym osobom ze środków budżetu państwa.

Art. 6 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383, z późn. zm.).

Zmiany w art. 6 pkt 1 i 2 związane są z możliwością dokonywania kontroli w zakresie wypłacanych świadczeń za granicę poprzez wymianę informacji przez polskie organy rentowe z właściwą zagraniczną instytucją administracji zabezpieczenia społecznego oraz z wprowadzeniem możliwości przekazywania przez organy rentowe stosownych świadczeń dla zamieszkałych za granicą inwalidów wojennych i wojskowych, osób deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich oraz żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych.

Natomiast art. 6 pkt 3 dotyczy wyłączenia dodatku pieniężnego, przyznanego inwalidom wojennym, od potrąceń i egzekucji w zakresie świadczeń emerytalno-rentowych.

Wprowadzane w art. 7 pkt 1 i 2 zmiany w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1952, z późn. zm.) są konsekwencją wprowadzenia zmian w zakresie uprawnień przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych oraz cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych.

Zmiany w art. 7 pkt 3 ujednolicają sytuację prawną działaczy opozycji antykomunistycznej w stosunku do innych beneficjentów szeroko rozumianego prawa kombatanckiego.

Art. 8 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938, z późn. zm.), dzięki którym represjonowani politycznie żołnierze zastępczej służby wojskowej nabędą prawo do pierwszeństwa w korzystaniu ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz prawo do uzyskania świadczenia specjalistycznego bez konieczności posiadania skierowania od lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Art. 9 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych.

Na podstawie wprowadzonej zmiany w art. 9 pkt 1 projektu osoby będące cywilnymi niewidomymi ofiarami wojny uzyskają prawo do dodatkowego świadczenia, jakim jest ryczałt energetyczny.

Dzięki zmianom wprowadzonym w art. 9 pkt 2 projektu Szef UdSKiOR będzie mógł udzielić pomocy pieniężnej tym beneficjentom wymienionej ustawy, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej i zdrowotnej lub których dotknie jakieś niekorzystne zdarzenie losowe.

Zmiany w art. 9 pkt 3 wskazują, iż źródłem finansowania określonych wydatków jest budżet państwa.

Art. 10 dotyczy zmian w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. poz. 693, z późn. zm.).

Art. 10 pkt 1 reguluje kwestię zbiegu uprawnień do świadczenia pieniężnego przyznawanego na podstawie ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych z uprawnieniem do dodatku kombatanckiego, świadczenia w wysokości dodatku kombatanckiego, ryczałtu energetycznego i dodatku kompensacyjnego przyznanego na podstawie ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego. W przypadku zbiegu prawa

do tych świadczeń, mającego swoje źródło w tych samych okolicznościach (zdarzeniach), osobie uprawnionej będzie przysługiwało prawo do świadczeń przysługujących z jednej ustawy – zgodnie z jej wyborem.

Celem art. 10 pkt 2 jest doprecyzowanie kwestii przetwarzania niektórych danych osobowych w postępowaniach o przyznanie świadczenia pieniężnego i pomocy pieniężnej dla działaczy opozycji oraz osób represjonowanych z powodów politycznych.

Z kolei art. 10 pkt 3 wprowadza regulację mającą na celu umożliwienie przekazywania działaczom opozycji antykomunistycznej oraz osobom represjonowanym z powodów politycznych zamieszkałym za granicą należnych im świadczeń. Przewidziany jest transfer świadczeń w walucie wymiennej na rachunek bankowy osoby uprawnionej za granicą w terminie ustalonym przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Regulacja ta ma na celu wprowadzenie analogicznego rozwiązania dotyczącego transferu świadczeń za granicę, jak ma to miejsce w przypadku kombatantów mieszkających za granicą. Powyższa regulacja pozwoli również na przekazanie pomocy pieniężnej dla działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych zamieszkałych za granicą, po spełnieniu przez te osoby warunków wymaganych do przyznania tej pomocy.

Art. 11 zawiera regulacje przejściowe powstałe w związku z wprowadzonymi zmianami.

Na podstawie art. 11 ust. 1 i 2 organy emerytalne przekażą Szefowi UdSKiOR wykaz osób uprawnionych do świadczeń na podstawie ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych oraz ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych. Pozwoli to uzupełnić istniejącą w Urzędzie do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych bazę ofiar represji i umożliwi weryfikację praw wnioskodawców do uzyskania pomocy pieniężnej.

Na podstawie art. 11 ust. 3 organy rentowe i emerytalne wydadzą z urzędu decyzje o przyznaniu nowych świadczeń żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych oraz cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych.

Art. 12 upoważnia Szefa UdSKiOR do wydania – na wniosek zainteresowanego – zaświadczeń umożliwiających korzystanie przez represjonowanych żołnierzy z uprawnień do uzyskania świadczeń opieki zdrowotnej poza kolejnością oraz świadczeń specjalistycznych bez skierowania lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Na mocy przepisu art. 13 osoby, które zostały inwalidami wskutek prowadzenia działalności kombatanckiej, a którym wydano legitymacje osoby represjonowanej, będą mogły automatycznie otrzymać książki inwalidy wojennego, bez obowiązku stawiennictwa przed komisjami lekarskimi. Warunkiem dokonania takiej wymiany dokumentów będzie przedłożenie organowi rentowemu zaświadczenia Szefa UdSKiOR, iż pobyt w niewoli, więzieniu czy obozie był konsekwencją prowadzenia przez wnioskodawcę działalności kombatanckiej lub działalności z nią równorzędnej w rozumieniu ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Art. 14 przesądza kwestię wypłaty świadczeń dla osób, którym przyznano już świadczenia zarówno na podstawie ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, jak i ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Art. 15 przesądza o zachowaniu prawa do świadczeń dla wdów albo wdowców po kombatantach, którzy nie spełniliby, wprowadzonego niniejszą nowelizacją, warunku posiadania obywatelstwa polskiego lub Karty Polaka.

Art. 16 stanowi o wypłacie z urzędu dodatku do renty inwalidzkiej inwalidom wojennym od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej, tj. od dnia 1 stycznia 2019 r.

Projekt w art. 17 wprowadza przepis przejściowy dotyczący postępowań prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego. Zgodnie z tym przepisem do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy stosuje się przepisy ustawy kombatanckiej w brzmieniu dotychczasowym, z wyjątkiem przepisów zmienianych w art. 1 pkt 3 i 7, które stosuje się w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą. Gwarantuje to zachowanie chronionych konstytucyjnie praw nabytych.

Art. 18 dotyczy określenia maksymalnego 10-letniego limitu wydatków, mechanizmu korygującego oraz organu właściwego do monitorowania wykorzystania limitu wydatków w związku z wprowadzeniem wypłaty pomocy pieniężnej dla nowych grup uprawnionych oraz dodatku pieniężnego dla inwalidów wojennych przewidzianego przepisami ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, zwiększenie dodatku kompensacyjnego przewidzianego przepisami ustawy o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych oraz ryczałtu energetycznego przewidzianego przepisami o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych. Art. 18 realizuje dyspozycję zawartą w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077), zgodnie z którą w przyjmowanych przez Radę Ministrów projektach ustaw, których skutkiem finansowym może być zmiana poziomu wydatków jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów, określa się w treści projektu maksymalny limit tych wydatków wyrażony kwotowo, na okres 10 lat budżetowych wykonywania *ustawy*, oddzielnie dla każdego roku, poczynając od pierwszego roku planowanego wejścia w życie ustawy, w podziale na: budżet państwa, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, pozostałe jednostki sektora finansów publicznych. Projekt ustawy musi zawierać także mechanizmy korygujące, mające zastosowanie w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków, a także właściwy organ, który monitoruje wykorzystanie limitu wydatków na wykonywanie zadania publicznego przez jednostki sektora finansów publicznych oraz odpowiada za wdrożenie mechanizmów korygujących.

Przepis art. 19 ustala datę wejścia ustawy w życie na dzień 1 stycznia 2019 r., przy czym wyjątkiem jest art. 11, który miałby wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Rozwiązania zawarte w projekcie będą generowały obciążenie budżetu państwa oraz budżetów organów rentowych kwotą 207,15 mln zł w ciągu 10 lat. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że coroczne wydatki na realizację zobowiązań budżetu państwa z tytułu różnych ustaw regulujących prawa osób walczących o niepodległość i ofiar obu totalitaryzmów ulegają zmniejszaniu (z powodu stale rosnącej śmiertelności beneficjentów), konieczność sfinansowania kosztów ustawy spowoduje jedynie mniejsze

niż obecnie tempo spadku kosztów realizacji ustaw szeroko rozumianego prawa kombatancckiego.

Projekt nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt nie podlega opinii właściwych instytucji i organów Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Banku Centralnego.

Projektowana ustawa nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny z dniem skierowania do uzgodnień i konsultacji publicznych.

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza stanu Pan Marcin Zieleniecki Podsekretarz Stanu w MRPiPS</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Departament Ubezpieczeń Społecznych Tel. 22 661 17 38</p>	<p>Data sporządzenia 30 maja 2018 r.</p> <p>Źródło: Inicjatywa własna Nr w Wykazie prac UD 319</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

1. Obowiązujące przepisy ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2018 r. poz. 276) wymagają uaktualnienia, a także zmian zmierzających do uproszczenia postępowania administracyjnego oraz zracjonalizowania pomocy państwa dla wdów albo wdowców po kombatantach.

2. Relatywny spadek dochodów inwalidów wojennych, któremu zapobiegnie się przez przyznanie im prawa do dodatku do renty inwalidzkiej oraz wprowadzenie możliwości przekazywania przez organy emerytalno-rentowe świadczeń inwalidom wojennym i wojskowym mieszkającym za granicą.

3. Zbyt mocno zróżnicowane traktowanie ofiar represji politycznych okresu stalinowskiego. Obecnie żołnierze zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudniani, w latach 1949–1959, w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach rud uranu, żołnierze z poboru z 1949 r., wcieleni do nadkontyngentowych brygad „Służby Polsce” i przymusowo zatrudniani w kopalniach węgla lub kamieniołomach oraz żołnierze przymusowo zatrudniani w batalionach budowlanych w latach 1949–1959, otrzymują pewne świadczenia na podstawie ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1373). Choć ustawodawca, uchwalając powyższą ustawę w 1994 r., uznał, że wspomniane kategorie żołnierzy podlegały represjom politycznym, to – z powodów głównie finansowych – nie zdecydował się na przyznanie im takich samych uprawnień jak innym ofiarom represji stalinowskich, które korzystają z uprawnień określonych w ustawie kombatanckiej. Wskutek takiej decyzji uprawnienia osób represjonowanych politycznie w najmroczniejszym okresie powojennej historii Polski są mocno zróżnicowane, co nie znajduje uzasadnienia w kontekście zasady równego traktowania obywateli i zasad sprawiedliwości społecznej.

4. Niemożność zaspokojenia swoich potrzeb socjalnych przez część środowiska cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych (czyli osób, które zostały uznane za całkowicie niezdolne do pracy wskutek utraty wzroku będącej następstwem działań wojennych lub wybuchu niewypału) oraz osób deportowanych do pracy przymusowej w okresie II wojny światowej. Obecnie cywilnym niewidomym ofiarom wojny przysługują uprawnienia określone w ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. poz. 1824, z późn. zm.). Najważniejsze z nich to prawo do specjalnego świadczenia w wysokości renty socjalnej (obecnie to 865,03 zł), a także do dodatku pielęgnacyjnego (215,84 zł), który dodatkowo może zostać zwiększony o 50% w przypadku osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Ponadto cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych przysługuje prawo do bezpłatnego zaopatrzenia w leki. Z kolei osoby deportowane do pracy przymusowej lub osadzone w obozach pracy otrzymują wyłącznie świadczenie pieniężne, którego wysokość uzależniona jest od długości represji i wynosi maksymalnie 215,84 zł, jeśli represje trwały co najmniej 20 miesięcy (gdy represje były krótsze, świadczenie jest wypłacane w kwocie proporcjonalnie niższej). Jednak w przypadku części osób tworzących te środowiska powyższe świadczenia są niewystarczające do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

5. Nieznajdujące oparcia w przepisach prawa pozbawienie statusu inwalidy wojennego części trwale poszkodowanych na zdrowiu Weteranów Walk o Niepodległość RP. Problem ten ma swoje źródło w nowelizacji ustawy kombatanckiej dokonanej ustawą z dnia 11 października 2002 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych (Dz. U. poz. 1515, z późn. zm.). W wyniku tej nowelizacji wprowadzono do obrotu nowy dokument, legitymację osoby represjonowanej, która w zamierzeniach miała poświadczać uprawnienia osób, które doznały trwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek pobytu w obozach lub więzieniach, który to jednak pobyt nie miał związku z prowadzeniem przez daną osobę działalności kombatanckiej. Tym osobom, które znalazły się w obozach wskutek

prowadzenia działalności kombatanckiej i tam doznały trwałego uszczerbku na zdrowiu, powinna być wydana książka inwalidy wojennego. Praktyka stosowania tych przepisów przez organy rentowe, niektóre sądy i wojskowe komisje lekarskie – zwłaszcza w pierwszym okresie – prowadziła do pozbawienia tego statusu część inwalidów. Próby zmiany tej praktyki w sposób pozaustawowy okazały się skuteczne jedynie częściowo i wciąż wielu inwalidów wojennych nie może uzyskać właściwych dokumentów umożliwiających korzystanie z należnych tej grupie uprawnień.

6. Nowelizacja ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 690) przyznała tym dwóm kategoriom beneficjentów prawo do świadczenia pieniężnego, które – w odróżnieniu do rozwiązań dotychczasowych – nie jest zależne od osiągniętych przez nich dochodów. Zrodziło to sytuację, że te same zdarzenia, które są podstawą do przyznania świadczeń z tej ustawy, są jednocześnie zdarzeniami, które powodują powstanie prawa do świadczeń pieniężnych przyznawanych na podstawie ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego. Sytuacja taka jest niewskazana ze względu na zasadę oszczędnego i racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Analiza powyższych problemów, przy konstatacji bezskuteczności podejmowanych działań w ramach istniejącego stanu prawnego, prowadzi do wniosku, że konieczna jest interwencja ustawodawcy polegająca na:

1. Nowelizacji ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2018 r. poz. 276) dotyczącej uchylenia przepisów niestosowanych, gdyż ich adresaci (tj. uczestnicy I wojny światowej, powstań śląskich, powstania wielkopolskiego) już nie żyją, doprecyzowania uprawnień przysługujących członkom rodzin pozostałym po kombatantach będących inwalidami wojennymi oraz uprawnień przysługujących osobom przebywającym w miejscach represji przez wyłączenie prawa do dodatku pieniężnego do renty inwalidzkiej, który ma przysługiwać wyłącznie inwalidom wojennym, uchylenia nierealizowanych od 2000 r. przepisów nakładających na gminy obowiązek udzielania pomocy pieniężnej kombatantom i ofiarom represji będącym w trudnej sytuacji materialnej, gdyż pomoc ta jest od wielu lat udzielana wyłącznie przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Nowelizacja ustawy dotyczy także uzupełnienia luki w prawie dotyczącej wymogu posiadania obywatelstwa polskiego. Do tej pory wymóg posiadania obywatelstwa polskiego – jako warunku korzystania z uprawnień określonych w ustawie – dotyczył tylko kombatantów i osób represjonowanych, nie dotyczył zaś pozostałych po nich wdów. Sytuacja ta uprzywilejowywała wdowy, a proponowana zmiana usuwa ten mankament. Nowelizacja zawiera rozwiązania dotyczące nieprzyznawania uprawnień kombatanckich (lub ich pozbawiania) członkom tych oddziałów partyzantki sowieckiej, które prowadziły działania przeciwko polskim obywatelom i polskim oddziałom, co miało miejsce szczególnie często na terenach dawnych Kresów RP. Proponuje się również usunięcie z katalogu środków dowodowych, wykorzystywanych w postępowaniu o przyznanie uprawnień kombatanckich, rekomendacji wniosków wystawianych przez stowarzyszenia kombatanckie, umożliwienia wznowienia postępowania w przedmiocie uprawnień kombatanckich w sytuacji, kiedy pojawiają się w sprawie nowe dowody dzięki coraz szerszemu dostępowi do archiwaliów wytworzonych po 1944 r.
2. Nowelizacji ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2193) stanowiącej realizację zobowiązania Państwa Polskiego do otaczania szczególną opieką inwalidów wojennych. Wyrazem tego jest przyznanie im dodatku do renty inwalidzkiej w wysokości 850 zł, który będzie waloryzowany na zasadach i w terminie przewidzianych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wprowadzona zostaje także możliwość przekazywania przez organy emerytalno-rentowe świadczeń pieniężnych inwalidom wojennym i wojskowym mieszkającym za granicą. Wprowadzone rozwiązania dotyczące transferu świadczeń za granicę w przypadku inwalidów wojennych i wojskowych są analogiczne do uregulowań umożliwiających transferowanie świadczeń pieniężnych przysługujących kombatantom zamieszkałym za granicą.
3. Nowelizacji ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1373) polegającej na przyznaniu represjonowanym w okresie stalinowskim żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym zbliżonych uprawnień, jakie przysługują ofiarom represji stalinowskich wymienionym w *ustawie o kombatantach*. Skutkiem tych zmian będzie m.in. zwiększenie wypłacanych przez organy rentowe tym żołnierzom świadczeń pieniężnych o ok. 61 zł miesięcznie, umożliwienie korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej poza kolejnością, możliwość uzyskania dodatkowej pomocy pieniężnej.
4. Nowelizacji ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1001) oraz ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych, która pozwoli Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych przyznawać specjalną pomoc pieniężną (na indywidualny wniosek) osobom deportowanym do pracy przymusowej i osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR oraz cywilnym niewidomym ofiarom wojny znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej. Pozwoli to na zaspokojenie materialnych potrzeb osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji lub dotkniętych niekorzystnym zdarzeniem losowym. Ponadto cywilne niewidome ofiary wojny otrzymałyby dodatkowe świadczenie – ryczałt energetyczny w wys. 168,71 zł.

5. Nowelizacji ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, która ureguluje kwestię zbiegu świadczeń oraz przekazywania świadczeń za granicę. W przypadku zbiegu uprawnień do świadczeń pieniężnych przysługujących na podstawie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego i ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, który to zbieg wynika z tego samego zdarzenia, uprawnionemu będą przysługiwać prawo wyboru świadczeń pieniężnych z jednej ustawy.
6. Wprowadzeniu do porządku prawnego przepisów, dzięki którym osoby, które zostały inwalidami wskutek prowadzenia działalności kombatanckiej, a którym wydano legitymacje osoby represjonowanej, będą mogły „automatycznie” otrzymać książki inwalidy wojennego, bez obowiązku ponownego stawiennictwa przed komisjami lekarskimi.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W większości krajów europejskich istnieją przepisy, które przewidują otaczanie przez państwo specjalną opieką weteranów wojen toczonych przez te kraje oraz osób prześladowanych przez reżim hitlerowski (w krajach dawnego bloku wschodniego specjalne świadczenia otrzymują również represjonowani przez reżim komunistyczny). Zakres tych świadczeń jest jednak w każdym kraju odmienny; z reguły są to świadczenia pieniężne oraz różnego typu ulgi i ułatwienia. Zatem proponowane rozwiązania, choć co do zasady w skali europejskiej są powszechne, to jednak w szczegółach nie mają swoich odpowiedników w ustawodawstwie innych krajów (bo np. nie występowały w nich specjalne formacje wojskowe, do których pobór miał charakter polityczny, a osoby wcielone pracowały przymusowo w kamieniołomach czy przy wydobywaniu rud uranu).

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Żołnierze przymusowo zatrudniani z powodów politycznych w kopalniach, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych	ok. 17 000 osób	Wyliczenia Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych na podstawie danych z organów rentowych	Wzrost dochodów, łatwiejszy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej, uzyskanie możliwości dodatkowej pomocy pieniężnej.
Osoby występujące o przyznanie uprawnień kombatanckich	ok. 4000 osób	Szacunki Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych	Zwolnienie z obowiązku rekomendowania przedkładanych wniosków o uprawnienia kombatanckie przez stowarzyszenia zrzeszające kombatantów i osoby represjonowane.
Cywilne niewidome ofiary działań wojennych	230 osób	Wyliczenia Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych na podstawie danych z organów rentowych	Możliwość uzyskania ryczałtu energetycznego, a także pomocy pieniężnej w trudnej sytuacji materialnej lub w przypadku wystąpienia zdarzeń losowych.
Osoby deportowane do pracy przymusowej lub osadzone w obozach pracy w czasie II wojny światowej	ok. 61 500 osób	Dane Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych	Możliwość uzyskania pomocy pieniężnej w trudnej sytuacji materialnej lub w przypadku wystąpienia zdarzeń losowych.
Inwalidzi wojenni	ok. 2500 osób	Wyliczenia Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na podstawie danych z organów rentowych	Wzrost dochodów inwalidów wojennych.
Organy rentowe	5	Dane administracyjne	Obowiązek wydania ok. 19,5 tys. decyzji administracyjnych.

Szef UdSKIOR	1	Dane administracyjne	Wydanie w ciągu kilku lat ok. 12 tys. zaświadczeń dla represjonowanych żołnierzy, rozpoznanie dodatkowych tys. wniosków o przyznanie pomocy pieniężnej.
--------------	---	----------------------	---

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projekt został przedstawiony do zaopiniowania, w trybie przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881) i ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029), następującym partnerom społecznym:

- 1) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 2) NSZZ „Solidarność”;
- 3) Forum Związków Zawodowych;
- 4) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Konfederacji „Lewiatan”;
- 6) Związkowi Rzemiosła Polskiego;
- 7) Związkowi Pracodawców – Business Centre Club oraz Radzie Dialogu Społecznego, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240, z późn. zm.).

Projekt ustawy został poddany również konsultacjom publicznym z następującymi partnerami:

- 1) Związkiem Represjonowanych Politycznie Żołnierzy Górników;
- 2) Związkiem Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) Światowym Związkiem Żołnierzy Armii Krajowej;
- 4) Związkiem Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych;
- 5) Ogólnopolskim Związkiem Osób Represjonowanych Politycznie „Bataliony Robocze”;
- 6) Związkiem Sybiraków;
- 7) Stowarzyszeniem Niewidomych Cywilnych Ofiar Wojny;
- 8) Stowarzyszeniem Polaków Represjonowanych przez III Rzeszę;
- 9) Stowarzyszeniem Wolnego Słowa;
- 10) Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Internowanych i Represjonowanych;
- 11) Związkiem Weteranów Trzeciej Konspiracji 1956–1989;
- 12) Stowarzyszeniem Osób Internowanych i Represjonowanych w Stanie Wojennym Regionu Radomskiego;
- 13) Ogólnopolską Federacją Stowarzyszeń Represjonowanych w Stanie Wojennym;
- 14) Stowarzyszeniem „Pamięć Jastrzębska”;
- 15) Stowarzyszeniem Kobiet Internowanych, Więzionych, Represjonowanych w Stanie Wojennym Regionu Mazowsze;
- 16) Radą do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych przy Szefie UdSKIOR.

Konsultacje trwały w terminie 27 listopada–27 grudnia 2017 r.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)	
Dochody ogółem												
budżet państwa												

JST												
Organy rentowe												
Wydatki ogółem	39,28	33,95	29,04	24,64	20,74	17,14	14,14	11,44	9,34	7,44	207,15	
budżet państwa	39,28	33,95	29,04	24,64	20,74	17,14	14,14	11,44	9,34	7,44	207,15	
z tego:												
Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych	0,23	0,2	0,19	0,19	0,19	0,19	0,19	0,19	0,19	0,19	1,95	
Organy rentowe, w tym:	39,05	33,75	28,85	24,45	20,55	16,95	13,95	11,25	9,15	7,25	205,2	
ZUS	27,4	23,7	20,3	17,2	14,5	12,0	9,9	8,0	6,5	5,2	144,7	
KRUS	6,7	5,9	5,1	4,4	3,7	3,1	2,6	2,1	1,7	1,4	36,7	
WBE MON	4,1	3,4	2,8	2,3	1,9	1,5	1,2	0,9	0,7	0,5	19,3	
ZER MSWiA	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	2,2	
BE SW	0,45	0,35	0,35	0,25	0,25	0,15	0,15	0,15	0,15	0,05	2,3	
JST												
Saldo ogółem	-39,28	-33,95	-29,04	-24,64	-20,74	-17,14	-14,14	-11,44	-9,34	-7,44	-207,15	
budżet państwa												
JST												
Organy rentowe												
Źródła finansowania	Budżet państwa, w szczególności: część 54 Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, część 73 Zakład Ubezpieczeń Społecznych, część 72 Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, ZER MSWiA – część 42 Sprawy Wewnętrzne, Wojskowe Biuro Emerytalne MON – część 29 Obrona narodowa, Biuro Emerytalne Służby Więziennej – część 37 Sprawiedliwość.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wyliczenia obciążeń budżetu państwa dotyczą:</p> <p>1) Wydatków z budżetu Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (UdSKiOR):</p> <ul style="list-style-type: none"> – w pierwszych 5 latach UdSKiOR będzie wysyłać zaświadczenia o uprawnieniach dla represjonowanych żołnierzy, gdzie koszt wytworzenia i wysyłki 1 szt. będzie wynosił 6 zł (szacowany roczny rozkład wpływających do UdSKiOR wniosków o wydanie zaświadczenia to 7 tys. – 3 tys. – 1 tys. – 500 – 500 dla lat 2019–2023), – wzrost liczby nowych wniosków o przyznanie pomocy pieniężnej (ok. 6 500, przy założeniu podobnej proporcji składających wnioski do ogółu uprawnionych jak przy beneficjentach ustawy kombatanckiej), a także konieczność wydania ok. 12 tys. zaświadczeń dla represjonowanych żołnierzy będzie wymagał zwiększenia zatrudnienia w UdSKiOR o 3 etaty. Przeciętny koszt 1 etatu dla UdSKiOR wraz z pochodnymi wynosi 5144 zł, – realizacja pomocy pieniężnej, w tym dla nowych beneficjentów (represjonowani żołnierze, osoby deportowane do pracy przymusowej, cywilne niewidome ofiary wojny) będzie finansowana w ramach limitu wydatków części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Ewentualne 											

	<p>zwiększenie środków finansowych będzie możliwe w terminie późniejszym, w momencie wystąpienia takiej konieczności;</p> <p>2) Wyliczenia obciążenia budżetów organów rentowych (ZUS, KRUS, Wojskowe Biuro Emerytalne MON, Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA, Biuro Emerytalne Służby Więziennej) dotyczą:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wydatków na pokrycie różnicy między wysokością świadczeń obecnie wypłacanych represjonowanym żołnierzom a świadczeniami w wysokości po zmianach. Oparto na następujących założeniach: różnica między świadczeniami dla żołnierzy (ryczałt energetyczny + świadczenie pieniężne) a świadczeniami dla kombatantów (ryczałt energetyczny, dodatek kombatancki i dodatek kompensacyjny) wynosi w 2017 r. ok. 61 zł (obliczenia UdSKiOR na podstawie danych z ZUS). Przyjęto, że wielkości te będą corocznie rosły o wskaźnik waloryzacji rent i emerytur (inflacja + 20% wzrostu realnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej). Jednocześnie uwzględniono wskaźnik śmiertelności środowiska w najbliższych latach – 12%, 12%, 14%, 15%, 16%, 17%, 18%, 19%, 20%. Dla pierwszego roku przyjęto, że ogólna liczba represjonowanych żołnierzy wynosić będzie 16 933, z czego 12352 ZUS, 4420 KRUS, 39 WBE, 105 ZER MSWiA i 17 BESW; – wydatków na przyznanie cywilnym niewidomym ofiarom wojny ryczałtu energetycznego – przy wyliczeniach kosztów uwzględniono jego wzrost o 4% rocznie (średni wzrost tego świadczenia w ostatnich 12 latach) i prognozowaną śmiertelność środowiska – 5% rocznie. W zasadzie wszystkie cywilne niewidome ofiary działań wojennych otrzymują świadczenia z ZUS (kilkanaście osób z KRUS); – wydatków z tytułu przyznania inwalidom wojennym dodatku do renty inwalidzkiej, przyjmując, że proponowana kwota tego dodatku będzie wynosiła 850 zł miesięcznie, a roczna śmiertelność środowiska będzie wynosiła 19% i wzrastać o 1% rocznie. Dla pierwszego roku przyjęto, że ogólna liczba inwalidów wojennych wynosić będzie 2464, z czego 1683 ZUS, 322 KRUS, 389 WBE i po 35 ZER MSWiA i BESW. <p>Wydatki Wojskowego Biura Emerytalnego będą corocznie finansowane w ramach limitów wydatków obronnych, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.</p>
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe		39,05	33,75	28,85	20,55	7,25	205,2
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Wzrost dochodów ok. 26 tysięcy gospodarstw domowych (w pierwszym roku funkcjonowania ustawy).						
Niemierzalne	obywatele	Wzrost poczucia godności wśród Weteranów Walk o Niepodległość RP, cywilnych ofiar wojny, osób deportowanych do pracy przymusowej oraz osób represjonowanych przez reżim komunistyczny.						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń								
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
<p>Komentarz:</p> <p>Inwalidzi wojenni, którym bezzasadnie wydano legitymację osoby represjonowanej, będą mogli uzyskać należną im książkę inwalidy wojennego w procedurze uproszczonej, bez konieczności stawania przed wojskową komisją lekarską.</p> <p>Osoby starające się o uprawnienia kombatanckie nie będą musiały przedstawiać swoich wniosków do zaopiniowania przez stowarzyszenia zrzeszające kombatanatów i osoby represjonowane.</p> <p>Jednocześnie represjonowani żołnierze otrzymają nowy dokument (zaświadczenie), który będzie potwierdzał ich prawo do świadczeń opieki zdrowotnej poza kolejnością.</p>	
9. Wpływ na rynek pracy	
Projekt nie ma wpływu na rynek pracy.	
10. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ informatyzacja ☒ zdrowie
Omówienie wpływu	Nabywanie przez represjonowanych politycznie żołnierzy prawa do uzyskiwania świadczeń opieki zdrowotnej poza kolejnością oraz umożliwienie im łatwiejszego dostępu do lekarzy specjalistów przyczyni się do polepszenia stanu zdrowia w tej grupie społecznej.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Nie dotyczy.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
<p>Ewaluacja efektów zrównania świadczeń pieniężnych dla represjonowanych żołnierzy ze świadczeniami dla innych grup osób represjonowanych wymienionych w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego jest niecelowa, gdyż fakt ten nastąpi automatycznie, „z urzędu” – w momencie wejścia w życie ustawy organy rentowe będą wypłacały świadczenia danej kategorii osób w wyższej wysokości.</p> <p>Po dwóch latach od wejścia ustawy w życie Szef UdsKiOR dokona analizy liczby:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wydanych zaświadczeń dla nowych uprawnionych umożliwiających korzystanie przez nich z uprawnień (uzyskania świadczeń opieki zdrowotnej poza kolejnością, zdrowotnego świadczenia specjalistycznego bez konieczności skierowania od lekarza ubezpieczenia), – cywilnych niewidomych ofiar wojny i osób deportowanych do pracy przymusowej, którym udzielono pomocy pieniężnej, – kombatanatów, którym wydano dokument, o którym mowa w art. 12 projektu, – osób, którym odmówiono przyznania uprawnień dla wdów po kombatantach z powodu niespełniania warunków ustawowych po zmianie prawa, – osób, którym odmówiono świadczenia pieniężnego przyznawanego na podstawie ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, z uwagi na zbieg z tytułu ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego. 	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy, itp.)	

Warszawa, dnia 30 maja 2018 r.

Raport
z opinii partnerów społecznych i konsultacji publicznych dotyczących
projektu ustawy o zmianie ustawy
o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych
i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (UD 319)

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (UD 319) został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny z dniem skierowania do konsultacji publicznych oraz opinii.

W trybie art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy.

Projekt ustawy został skierowany w dniu 27 listopada 2017 r. do partnerów społecznych. Projekt ustawy został skierowany także do środowiska kombatantów oraz osób represjonowanych, żołnierzy przymusowo zatrudnianych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych, osób deportowanych i wywiezionym do pracy przymusowej przez III Rzeszę i ZSRR, cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych oraz działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych.

I. Opiniowanie projektu ustawy przez partnerów społecznych

Projekt został przedstawiony do zaopiniowania, w trybie przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881) i ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029) następującym partnerom społecznym:

- 1) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 2) NSZZ „Solidarność”;

- 3) Forum Związków Zawodowych;
- 4) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Konfederacji „Lewiatan”;
- 6) Związkowi Rzemiosła Polskiego;
- 7) Związkowi Pracodawców – Business Centre Club

oraz Radzie Dialogu Społecznego, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240).

Uwagi do projektu zgłosiły następujące podmioty:

1. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
2. Porozumienie Zielonogórskie Federacja Związków Zawodowych Pracodawców Ochrony Zdrowia.

Ad. 1. W opinii Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” kierunek zmian zaproponowanych w projekcie ustawy zasługuje na pozytywną ocenę.

Uwagi szczegółowe dotyczyły:

- definicji rodziny oraz doprecyzowania zakresu dotyczącego członków rodzin celem umożliwienia ustalenia kręgu osób uprawnionych do świadczeń określonych przepisami ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2018 r. poz. 276);
- wprowadzenia warunku posiadania obywatelstwa lub Karty Polaka przez wdowy albo wdowców pozostałych po kombatantach. W opinii Związku wprowadzenie w ustawie obywatelstwa jako warunku korzystania z uprawnień przez kombatantów i osoby represjonowane jest niezgodne z postanowieniami Konstytucji RP;
- zmiany źródła finansowania pobytu w domu pomocy społecznej Członków Korpusu Weteranów Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego. W opinii Związku świadczenia niepieniężne, wzorem świadczeń pieniężnych wypłacanych ww. weteranom powinny być finansowane z budżetu państwa, w celu zapewnienia ich bezwarunkowości.

Ad. 2. Z kolei w opinii Porozumienia Zielonogórskiego Federacji Związków Zawodowych Pracodawców Ochrony Zdrowia wprowadzając kolejne uprawnienia należy stworzyć

jednoznaczny rejestr osób i udostępnić go podmiotom leczniczym (najlepiej za pośrednictwem systemu eWUŚ) aby mogły w sposób wiarygodny ustalać uprawnienia.

II. Konsultacje publiczne

Projekt ustawy został poddany również konsultacjom publicznym z następującymi partnerami:

- 1) Związkiem Represjonowanych Politycznie Żołnierzy Górników;
- 2) Związkiem Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) Światowym Związkiem Żołnierzy Armii Krajowej;
- 4) Związkiem Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych;
- 5) Ogólnopolskim Związkiem Osób Represjonowanych Politycznie „Bataliony Robocze”;
- 6) Związkiem Sybiraków;
- 7) Stowarzyszeniem Niewidomych Cywilnych Ofiar Wojny;
- 8) Stowarzyszeniem Polaków Represjonowanych przez III Rzeszę;
- 9) Stowarzyszeniem Wolnego Słowa;
- 10) Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Internowanych i Represjonowanych;
- 11) Związkiem Weteranów Trzeciej Konspiracji 1956 – 1989;
- 12) Stowarzyszeniem Osób Internowanych i Represjonowanych w Stanie Wojennym Regionu Radomskiego;
- 13) Ogólnopolską Federacją Stowarzyszeń Represjonowanych w Stanie Wojennym;
- 14) Stowarzyszeniem „Pamięć Jastrzębska”;
- 15) Stowarzyszeniem Kobiet Internowanych, Więzionych, Represjonowanych w Stanie Wojennym Regionu Mazowsze;
- 16) Radą do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych przy Szefie UdSKiOR.

W trakcie konsultacji publicznych do przedmiotowego projektu ustawy uwagi zgłosiły następujące podmioty:

- 1) Związek Represjonowanych Politycznie Żołnierzy Górników;
- 2) Związek Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej;
- 4) Stowarzyszenie Niewidomych Cywilnych Ofiar Wojny;
- 5) Stowarzyszenie Polaków Represjonowanych przez III Rzeszę;
- 6) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Internowanych i Represjonowanych;

- 7) Stowarzyszenie Osób Internowanych i Represjonowanych w Stanie Wojennym Regionu Radomskiego;
- 8) Stowarzyszenie „Pamięć Jastrzębska”.

Ad. 1. Związek Represjonowanych Politycznie Żołnierzy Górników przyjął pozytywnie projekt ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw, gdyż *„Przyznanie represjonowanym żołnierzom górnikom takich samych praw jakie obecnie posiadają ofiary represji, jest dowodem sprawiedliwości społecznej, na którą czekali długie lata.”*

Podniesiono kwestię wprowadzenia bezpłatnych leków dla żołnierzy górników i wdów oraz *„bliższego określenia terminu jednorazowego odszkodowania – art. 4-, jakie wiele lat temu otrzymali żołnierze „uranowcy”.*”

Ad. 2. Związek Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej przyjął z uznaniem zmiany *„zmiierzające do poprawy sytuacji osób, które pełniąc swa służbę Ojczyźnie doznały uszczerbku na zdrowiu, bądź też były w różnych postaciach poszkodowane w trakcie wojny i po jej zakończeniu.”*

Uwagi szczegółowe Związku Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej dotyczyły:

- nie objęcia prawem do dodatku pieniężnego w kwocie 850 zł członków rodzin pozostałych po inwalidach wojennych, inwalidów wojskowych, osób represjonowanych oraz członków rodzin pozostałych po wskazanych osobach. Zdaniem Związku proponowane rozwiązanie dotyczące dodatku pieniężnego w kwocie 850 zł dla inwalidów wojennych spowoduje proporcjonalne zmniejszenie wysokości renty rodzinnej gdyż wysokość tej renty powiązana jest z wysokością podstawy renty inwalidzkiej inwalidy wojennego. W odniesieniu do inwalidów wojskowych podniesiono kwestię prawie stu – letniego zintegrowania środowiska tych inwalidów z inwalidami wojennymi. Z kolei w przypadku osób represjonowanych Związek podniósł kwestię nieporozumień w środowisku mogących wystąpić na tle tego dodatku pieniężnego;
- odpowiedniego zwiększenia podstawy wymiaru renty inwalidzkiej inwalidy wojennego, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2193). Takie rozwiązanie miałyby spowodować kompleksową zmianę, obejmującą proporcjonalnym zwiększeniem świadczeń wszystkich beneficjentów wskazanej ustawy;
- przychylenia się do wprowadzonej zmiany dotyczącej umożliwienia transferowania świadczeń dla inwalidów wojennych i inwalidów wojskowych zamieszkałych za granicą;

- pozytywnego odniesienia się do projektowanego rozwiązania dotyczącego wydawania książki inwalidy wojennego (wojskowego).

Ad. 3. Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej pozytywnie zaopiniował powierzenie Urzędowi do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych podejmowania ważnych decyzji i dokonywanie wypłat. Zaproponował wprowadzenia pojęcia „najniższej płacy” w miejsce pojęcia „najniższa emerytura” w przedmiotowym projekcie ustawy.

Ad. 4. Stowarzyszenie Niewidomych Cywilnych Ofiar Wojny wraziło zadowolenie z projektowanego przyznania cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych prawa do ryczału energetycznego.

W opinii do projektu ustawy przedstawiono:

- proponowane członkom udzielanie pomocy pieniężnej przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wymaga pomocy osób trzecich, gdyż osoby uprawnione nie będą w stanie sporządzać takich wniosków;
- powinny zostać wprowadzone zmiany w przepisach art. 54 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin w zakresie przyznania emerytury i przyznania połowy renty inwalidy wojennego;
- powinny być wprowadzone zmiany w art. 43 i art. 47 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 107, z późn. zm.) przez dodanie w tych przepisach cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych.

Ad. 5. Stowarzyszenie Polaków Represjonowanych przez III Rzeszę wniosło o zmianę ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych polegającej na zmianie art. 4 ust. 1 pkt 3 tej ustawy przez dodanie treści „*Osoby wywiezione do Niemiec pracujące przymusowo na rzecz III Rzeszy, ich dzieci oraz dzieci urodzone podczas przymusowej pracy w Niemczech.*”.

Ad. 6. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Internowanych i Represjonowanych w opinii do przedmiotowego projektu ustawy zaproponowało, aby:

- każdemu beneficjentowi ustawy przyznane zostało miesięczne świadczenie pieniężne w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy średnią płacą krajową brutto, a wynagrodzeniem otrzymywanym;

- wykreślić zapisy dotyczące rodziny;
- osobie uprawnionej przysługiwało prawo pierwszeństwa do środowiskowej opieki socjalnej, w tym wybranym przez osobę uprawnioną lub rodzinę domu pomocy społecznej;
- uprawnienia przysługiwały wyłącznie osobie uprawnionej, która nie była pracownikiem, funkcjonariuszem lub żołnierzem organów bezpieczeństwa państwa, chyba że przedłoży dowody, że przed dniem 31 lipca 1990 r., bez wiedzy przełożonych, czynnie wspierała osoby lub organizacje działające na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce i co, do której w archiwum Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nie zachowały się dokumenty wytworzone przez nią lub przy jej udziale, w ramach czynności wykonywanych przez nią w charakterze tajnego informatora lub pomocnika przy operacyjnym zdobywaniu informacji przez organy bezpieczeństwa państwa. Zasada ta miałaby dotyczyć także wdowy albo wdowców.

Ad. 7. Stowarzyszenie Osób Internowanych i Represjonowanych w Stanie Wojennym Regionu Radomskiego w opinii do przedmiotowego projektu ustawy zwróciło uwagę na „Znikome zainteresowanie ustawą o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, a także brak inicjatywy połączenia obu ustaw.”.

W opinii przedstawiono także, że działacze opozycji antykomunistycznej powinni być objęci uprawnieniami dotyczącymi:

- objęcia uprawnieniami określonymi w art.12 ust. 1 a i ust. 2 i art. 19 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
- wieku emerytalnego;
- dodatkowego urlopu;
- wysokości emerytury, która nie powinna być niższa niż 2100 zł z otrzymywanym już dodatkiem pieniężnym.

Ad. 8. Stowarzyszenie „Pamięć Jastrzębska” udzieliło poparcia w sprawie przedmiotowego projektu ustawy. Jednocześnie zwróciło uwagę na brak lustracji środowisk kombatanckich.

Zgłoszone podczas konsultacji publicznych opinie, postulaty i uwagi zostały poddane w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej analizom pod kątem możliwego ich wykorzystania w trakcie dalszych prac legislacyjnych nad projektem ustawy.

Pozytywne odniesienie się do zgłaszanych uwag musiało wiązać się z możliwością ich realizacji przy uwzględnieniu różnorodności dziś funkcjonujących rozwiązań prawnych z zakresu szeroko rozumianego prawa kombatanckiego, także w kontekście ograniczonych możliwości budżetu państwa.

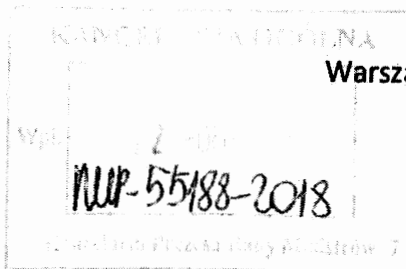
Po przeprowadzeniu analiz przygotowany został poprawiony projekt ustawy, który został poddany dalszym pracom. W pierwszej kolejności ocenie Stałego Komitetu Rady Ministrów. Zgodnie z roboczym ustaleniem tego Komitetu, w dniu 8 marca 2018 r., projekt ustawy został skierowany pod obrady Komitetu Społecznego Rady Ministrów.

W dniu 5 kwietnia projekt ustawy został pozytywnie zaopiniowany i przyjęty przez Komitet Społeczny Rady Ministrów.

W dniu 19 kwietnia 2018 r. Stały Komitet Rady Ministrów przyjął i rekomendował Radzie Ministrów projekt ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (UD 319).

Minister
Spraw Zagranicznych

Warszawa, 11 czerwca 2018 r.

KPRM

DPUE.920.1860.2017 / 14 / as

dot.: RM-10-86-18 z 11.06.2018 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia
o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

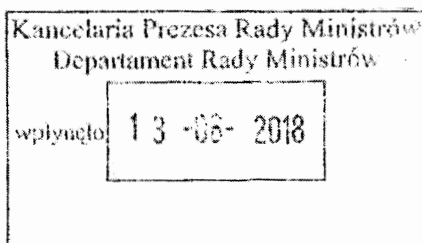
w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
Piotr Wawrzyk
Podsekretarz Stanu

Do wiadomości:
Pani Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia

w sprawie określenia organów emerytalno-rentowych właściwych do przyznania świadczenia pieniężnego, dodatku kompensacyjnego i ryczałtu energetycznego przysługującego żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych

Na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1373 oraz ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa właściwość organów emerytalno-rentowych w zakresie przyznawania świadczenia pieniężnego, dodatku kompensacyjnego i ryczałtu energetycznego przysługującego żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych, a także tryb przyznawania i wypłacania tych świadczeń osobom:

- 1) niemającym ustalonego prawa do emerytury lub renty;
- 2) pobierającym świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych.

2. Osobom, o których mowa w ust. 1, świadczenie pieniężne, dodatek kompensacyjny i ryczałt energetyczny przyznaje i wypłaca właściwy, ze względu na miejsce zamieszkania tych osób, oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej „oddziałem ZUS”.

§ 2. 1. Przyznanie i wypłata świadczenia pieniężnego, dodatku kompensacyjnego i ryczałtu energetycznego następuje na pisemny wniosek osoby uprawnionej zgłoszony w oddziale ZUS.

¹⁾ Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. poz. 2329).

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) imię lub imiona i nazwisko wnioskodawcy;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) numer PESEL;
- 4) adres zamieszkania lub adres korespondencyjny;
- 5) numer telefonu lub adres poczty elektronicznej;
- 6) nazwę banku i numer rachunku bankowego, na które ma być przekazywane świadczenie pieniężne, dodatek kompensacyjny i ryczałt energetyczny;
- 7) zaświadczenie organu wojskowego potwierdzającego rodzaj i okres wykonywania przymusowego zatrudnienia w ramach zastępczej służby wojskowej, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych;
- 8) oświadczenie osoby, o której mowa w § 1 ust. 1 pkt 1, o niepobieraniu z innego organu emerytalno-rentowego lub innego oddziału ZUS:
 - a) emerytury lub renty,
 - b) świadczenia pieniężnego, dodatku kompensacyjnego i ryczałtu energetycznego na podstawie ustawy,
 - c) świadczenia wypłacanego w wysokości dodatku kombatanckiego, dodatku kompensacyjnego i ryczałtu energetycznego,
 - d) świadczenia pieniężnego przysługującego, na podstawie odrębnych przepisów, z tytułu pracy przymusowej lub innych represji,
 - e) ryczałtu energetycznego z innych tytułówbądź
- 9) oświadczenie osoby, o której mowa w § 1 ust. 1 pkt 2, o pobieraniu świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych.

§ 3. Oddział ZUS wypłaca świadczenie pieniężne, dodatek kompensacyjny i ryczałt energetyczny kwartalnie, w trzecim miesiącu kwartału.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.²⁾

MINISTER

RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 2000 r. w sprawie określenia organów emerytalno-rentowych właściwych do przyznawania świadczenia pieniężnego i ryczałtu energetycznego przysługującego żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu oraz zasad i trybu ich wypłacania (Dz. U. z 2013 r. poz. 1085), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, w związku z wejściem w życie ustawy z dnia ... o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...).

UZASADNIENIE

W obowiązującym stanie prawnym przepisami rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 2000 r. w sprawie określenia organów emerytalno-rentowych właściwych do przyznawania świadczenia pieniężnego i ryczałtu energetycznego przysługującego żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu oraz zasad i trybu ich wypłacania (Dz. U. z 2013 r. poz. 1085) uregulowano kwestię właściwości organów emerytalno-rentowych w zakresie przyznawania świadczenia pieniężnego i ryczałtu energetycznego przysługującego żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu oraz zasady i tryb ich wypłacania osobom: niemającym ustalonego prawa do emerytury lub renty bądź pobierającym świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych.

Przepisy wskazanego rozporządzenia wydane zostały na podstawie art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1373).

Z dniem 1 stycznia 2019 r. mają zostać wprowadzone zmiany w wymienionej ustawie, które będą dotyczyć zwiększenia zakresu uprawnień przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych, zwanymi dalej „żołnierzami przymusowo zatrudnionymi”. Żołnierzom tym ma być przyznane, obok obecnie przysługującego uprawnienia do świadczenia pieniężnego i ryczałtu energetycznego, również uprawnienie do dodatku kompensacyjnego. Zmianie ma ulec także upoważnienie ustawowe do wydania aktu wykonawczego regulującego sprawę organów emerytalno-rentowych właściwych do przyznawania i wypłacania świadczenia pieniężnego, dodatku kompensacyjnego oraz ryczałtu energetycznego, a także trybu przyznawania i wypłacania tych świadczeń osobom niemającym ustalonego prawa do emerytury lub renty bądź pobierającym świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych. W miejsce dotychczas upoważnionego Prezesa Rady Ministrów do wydawania aktu wykonawczego zostanie upoważniony Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Projekt rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej

służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych w brzmieniu nadanym z dniem 1 stycznia 2019 r. przepisami ustawy z dnia ... o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...).

W § 1 projektu rozporządzenia określono właściwość organów emerytalno-rentowych w zakresie przyznawania świadczenia pieniężnego, dodatku kompensacyjnego i ryczałtu energetycznego przysługującego żołnierzom przymusowo zatrudnianym oraz tryb przyznawania i wypłacania tych świadczeń osobom: niemającym ustalonego prawa do emerytury lub renty, albo pobierającym świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych. Wskazane świadczenia będzie przyznawać i wypłacać właściwy, ze względu na miejsce zamieszkania tych osób, oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej „oddziałem ZUS”.

W § 2 projektu rozporządzenia określono tryb przyznawania i wypłaty świadczenia pieniężnego, dodatku kompensacyjnego i ryczałtu energetycznego przysługującego żołnierzom przymusowo zatrudnianym. Zgodnie z przyjętym trybem przyznanie i wypłata tych świadczeń będzie następowała na pisemny wniosek osoby uprawnionej zgłoszony w oddziale ZUS. Wniosek ten powinien zawierać: imię lub imiona i nazwisko wnioskodawcy, datę i miejsce urodzenia, PESEL, adres zamieszkania lub adres korespondencyjny, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej, nazwę banku i numer rachunku bankowego, na które ma być przekazywane świadczenie pieniężne, dodatek kompensacyjny i ryczałt energetyczny. Wniosek ten powinien zawierać także zaświadczenie organu wojskowego potwierdzającego rodzaj i okres wykonywania przymusowego zatrudnienia w ramach zastępczej służby wojskowej, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych oraz oświadczenie wnioskodawcy o niepobieraniu z innego organu emerytalno-rentowego lub innego oddziału ZUS: emerytury lub renty, świadczenia pieniężnego, dodatku kompensacyjnego i ryczałtu energetycznego na podstawie ustawy, świadczenia wypłacanego w wysokości dodatku kombatanckiego, dodatku kompensacyjnego i ryczałtu energetycznego, świadczenia pieniężnego przysługującego, na podstawie odrębnych przepisów, z tytułu pracy przymusowej lub innych represji, ryczałtu energetycznego z innych tytułów bądź oświadczenie o pobieraniu świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych.

Zgodnie z § 3 projektu rozporządzenia wypłata świadczenia pieniężnego, dodatku kompensacyjnego i ryczałtu energetycznego będzie następowała kwartalnie. Wypłaty tych świadczeń będzie dokonywał oddział ZUS w trzecim miesiącu kwartału.

Projekt rozporządzenia nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt nie podlega opinii właściwych instytucji i organów Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Banku Centralnego.

Projektowana ustawa nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów projekt zostanie zamieszczony w Biuletynie informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny z dniem skierowania do uzgodnień i konsultacji publicznych.